

Fakultetene
Forvaltningsutvalget for lærerutdanningen
Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen

Saksbehandler
Eirik Lien
Telefon +47 73 59 67 02
E-post eirik.lien@ntnu.no

Vår dato:
12.01.2007

Vår ref.:
2006/12546

Deres dato:

Deres ref.:

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/09

Vi viser til vedtaket i S-sak 72/06, møte i NTNUs styre 16. november 2006:

1. I videreutvikling av sine studieprogramporteføljer og utdanningsvirksomhet de kommende årene skal fakultetene legge følgende retningslinjer til grunn:

a) Kriterier og vurderinger for videreutvikling av eksisterende portefølje:

- Områder som er faglig sterke og har god rekruttering, skal prioriteres.
- Dersom fakultetet har små fagområder som inngår i en nasjonal institusjonsfordeling, må fakultetene og NTNU sikre at fakultetets oppgave i de nasjonale forpliktelsene blir ivaretatt. Denne oppgaven kan eventuelt utøves i samarbeid med andre universitet.
- Fakultetene må gå kritisk igjennom sin emneportefølje med henblikk på å slå sammen eventuelle dublerede og/eller overlappende emner, uavhengig av om de er på eget eller et annet fakultet.
- Fakultetene må kritisk vurdere økonomien innenfor sine studieprogram/emner og vurdere eventuell nedleggelse av program/emner med få studenter.
- Alle studieprogram skal årlig evalueres med fokus på blant annet kvalitetssikring og -oppfølging, studenttilfredshet, rekruttering og økonomiske rammevilkår.
- Alle studieområdene skal hvert 5. – 7. år gjennomgå en grundig evaluering av kvalitet, relevans og grunnlag for videre drift. Denne evalueringen skal involvere eksterne fagpersoner og representanter for samfunnsliv.
- Fakultetene må vurdere balansen mellom studieprogram på bachelor- og masternivå og mellom årskurs og bachelorprogram.
- Alle årsstudier skal evalueres og følges opp, bl.a. med fokus på NTNUs ansvar for å fremme livslang læring.

b) Kriterier for etablering/utvikling av nye studieprogram:

- Nye studieprogram skal ha forankring i NTNUs strategiske plan.
- Fakultetet må begrunne alle nye programforslag med bakgrunn i:
 - Utnyttelse av NTNUs særlige faglige fortrinn
 - Et tydelig samfunnsbehov
 - Eksisterende og forventet etterspørsel blant studenter og i arbeidsmarkedet
 - At programmet tar ut et eventuelt tverrfaglig potensial.

- Fakultetet skal ved opprettelse av et nytt program/emne vurdere i hvor stor grad behovet kan dekkes gjennom (justering av) eksisterende program eller emner ved eget fakultet, eller om det kan etableres i forpliktende samarbeid med andre fakultet ved NTNU eller en annen institusjon gjennom felles grader eller felles studieprogram.
 - Forslag om et nytt studieprogram eller et nytt emne må vanligvis vise til en tilsvarende reduksjon i utdanningsaktiviteten ved fakultetet, knyttet til basisbevilgningen på fakultetet.
 - Fakultetet må dokumentere at det for nye emner eller studieprogram er tilstrekkelige ressurser til å gi den undervisningskvaliteten og det læringsmiljøet som er ønskelig.
 - Dersom Styret ber et fakultet om å opprette et nytt studieprogram ut fra strategiske satsning, skal Styret sørge for at det programmet følges av ny basisbevilgning.
2. Alle fakultetene skal i løpet av våren 2007 gjennomgå sin emneportefølje og studieprogramportefølje for enten å legge ned eller å slå sammen emner og program som er dublerende eller i stor grad overlappende med andre emner eller program på eget eller andre fakultet. Med henvisning til studieforskriftens § 4, skal alle fakultetene i løpet av studieåret 2006/07 terminere studieretten på alle sine studenter som faller inn under den aktuelle bestemmelsen.
 3. Styret vil i sitt møte 15. februar gjøre det endelige vedtaket om hva det faktiske opptakstallet for hvert enkelt studieprogram skal være i studieåret 2007/08. Rektor gis fullmakt til å gjøre de endelige justeringene i samarbeid med fakultetene.

Dette betyr:

A. Økonomiske rammebetingelser

I Statsbudsjettet for 2005 ble basisbevilgningen til NTNU redusert med 20 M kr (tilsvarende et kutt på 544 studieplasser). I Statsbudsjettet for 2007 fikk NTNU en ytterligere reduksjon i basisbevilgningen på 47,9 M kr. Denne situasjonen har Rektor tidligere orientert om i Styret og i Dekanmøtet

Reduksjonen på 20 M kr for 2005 var direkte knyttet til antallet studieplasser ved NTNU og Departementet ba NTNU redusere disse med 544 plasser (dersom reduksjonen ble foretatt blant de minst kostnadskrevenne utdanningene). Styret vedtok i januar 2006 at reduksjonen skulle skje ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse og ved Det Historisk-filosofiske fakultet. Dette ble forsøkt gjennomført i 2006 ved å redusere opptaket med det nevnte antall studenter, noe som viste seg ikke å føre fram. Utover en faktisk reduksjon i antallet studenter, må også aktivitetsnivået justeres deretter.

Basisbevilgningene til Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse blir derfor samlet redusert med 20 M kr i 2008. Anslagsvis blir den fordelt med 40/60 mellom henholdsvis HF og SVT. Dersom fakultetene reduserer aktivitetene i løpet av 2007, får fakultetene beholde de frigjorte midlene, som blir øremerket til omstillings-/infrastrukturtiltak. Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse må derfor **innen 25. februar** legge fram forslag til hvordan man vil gjennomføre reduksjonen.

Departementet begrunnet reduksjonen på 47,9 M kr for 2007 for NTNU med det høye avsetningsnivået samt at pålegget om reduksjon antall studieplasser ikke var etterfulgt. Denne reduksjonen fører til at *alle fakulteter* må tilpasse seg de økonomiske rammebetingelsene som bevilgningen til 2007 innebærer, når de skal vurdere studieprogramporteføljen. Det er opp til fakultetene å fastsette hvordan de vil gjennomføre besparelsen på en faglig forsvarlig måte.

B. Kapasitetstak på program- og emnenivå

Fakultetene leverte tidligere i høst forslag om opptakstall til sine studieprogram i studieåret 2007/08. Når NTNUs styre i møtet 16. november ikke gjorde vedtak om det, er det ut fra den nevnte økonomiske situasjonen. NTNUs styre skal fastsette opptaksrammene for alle studieprogram og årsstudier i studieåret 2007/08 i møtet 14. mars (*ikke* 15. februar som vedtaket sier). Det nødvendige tallgrunnlaget for å dimensjonere opptaket gav studiedirektøren i brevet til fakultetene 08.09.06. Se vedlegg.

Dersom fakultetene ut fra de endrete økonomiske rammebetingelsene finner at de vil foreslå andre opptaksrammer til noen av studieprogrammene eller årsstudiene enn det som ble sendt inn i høst, må studiedirektøren få de nye forslagene **innen 25. februar**. For de studieprogrammene der det ikke er nødvendig å foreslå noen endring, brukes de som tidligere er meldt inn.

I Styremøtet 14. mars skal Styret også fastsette adgangsbegrensningen til de *enkelte emnene* i studieåret 2007/08. Fristen for å foreslå adgangsbegrensning er også **25. februar**. Vi minner her om vedtaket som NTNUs styre gjorde 31. august 2006 i sak 48/06:

NTNU innfører kapasitetstak for alle studieområdene fra og med opptakene i 2007 i samsvar med departementets tildeling av studieplasser til NTNU.

For å kunne gjennomføre dette vedtaket og pålegget om reduksjon av 544 studieplasser, må alle emnene ved NTNU adgangsbegrenses i studieåret 2007/08. Det gjelder imidlertid ikke for emner der opptaket er regulert på en annen måte, f.eks. ved å være entydig knyttet til ett eller et kjent antall studieprogram i og med at adgangen her allerede er knyttet til et maksimalt antall studenter på studieprogrammet. Når studierettene til inaktive studenter nå blir terminert, jfr punkt 2 i Styrets vedtak, blir heller ikke emnene tilgjengelig for denne kategorien potensiell studenter, slik det har vært tidligere. Vi konstaterer at fakultetene er godt i gang med å utføre denne oppgaven.

Emner der spesielle forhold fører til at *kapasiteten* er begrenset (laboratorier, ekskursjoner, feltarbeid, obligatoriske oppgaver med begrenset veiledningskapasitet o.l.), må imidlertid meldes inn med et maksimalt antall, uansett om de er knyttet til et begrenset antall studieprogram.

Vi minner om at fristen 25. februar gjelder uansett om forslagene kommer direkte fra fakultetene eller via forvaltningsutvalgene. Forvaltningsutvalgene har ansvar for å koordinere samhandlingen med de aktuelle fakultetene slik at forslagene er sendt studiedirektøren innen fristen.

C. Planlegging av studieprogramporteføljen for studieåret 2008/09

Punkt 1 i Styrets vedtak gir utfyllende retningslinjer for fakultetenes kontinuerlige arbeid med å videreutvikle sitt utdanningstilbud på alle nivå.

Videre må fakultetene ta hensyn til den nye økonomiske situasjonen NTNU befinner seg i og de fremtidige budsjettammer. En kritisk gjennomgang av studieprogramporteføljen for 2008/2009 for å frigjøre ressurser vil bli nødvendig.

Styret forutsetter at NTNU i løpet av 2007 er kommet i fase med det tidligere skisserte årshjulet. NTNUs styre skal behandle denne saken på slutten av vårsemesteret.

Fakultetene må derfor sende forslag til hvilken studieprogramportefølje de ønsker å tilby i studieåret 2008/09 **innen 10. mai**. Forslagene skal ikke inneholde kapasitetstall. Forslagene sendes studiedirektøren.

Punkt 2 i Styrets vedtak ber fakultetene gå kritisk gjennom sin portefølje for å rydde i dublerende og overlappende emner og studieprogram. Det er både en nødvendig opprydding og en naturlig del av

tiltakene som følger av endrete økonomiske forhold. Likeså har fakultetene gjennom endringen av studieforskriften i januar 2006 fått hjemmel til å terminere studieretten til studenter som ikke oppfyller visse krav. Det er beskrevet i forskriftens § 4 *Studierett og studieprogresjon, pkt 3, 4 og 5*. Denne hjemmelen ble gjort virksom ved starten av høstsemesteret 2006. Fristen går fram av vedtaket.

Beskrivelsen i KVASS av prosedyrene for å opprette studieprogram blir korrigert slik at de er i overensstemmelse med vedtaket NTNUs styre gjorde i S-sak 72/06.

Med vennlig hilsen

Julie Feilberg
Prorektor

Hilde Skeie
Studiedirektør

kopi: Studenttinget
vedlegg: Brev til fakultetene og forvaltningsutvalgene av 06.09.06

Prorektor

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/2009

Det historisk-filosofiske fakultet viser til vårt tidligere innsendte brev av om opptak studieåret 2007/2008 og til rektors utsendte brev av 12.01.2007.

Fakultetet redegjør i dette brevet for hvilke tiltak som er iverksatt på kort sikt og som får konsekvenser for studieåret 2007/2008 og hva som er igangsatt og som vil få effekter fra studieåret 2008/2009. Men først har fakultetet noen kommentarer til selve prosessen i saken.

1. Prosessen i saken

Styret behandlet i sitt møte 16.11.2006 retningslinjer for videre utvikling av studieprogramporteføljen ved NTNU og tiltak som følge av bevilgningsreduksjon i forslag til Statsbudsjett for 2007 (sak S 72/06). I saksnotatet til saken heter det bl.a.:

- ”Forslaget til statsbudsjett for 2007 er basert på følgende føringer for bevilgningen til NTNU:
- Basisbevilgningen til NTNU ble i 2006 redusert med 20 mill, tilsvarende 544 studieplasser. Reduksjonen i basisbevilgningen betyr en varig reduksjon i NTNUs bevilgning, som igjen betyr en reduksjon i den faglige aktiviteten. Denne reduksjonen ble utført som et generelt kutt i bevilgning til alle fakulteter og avdelinger v. NTNU i 2006. Det skyldtes at reduksjon i antall studieplasser ikke var utført.
 - I Statsbudsjettet i for 2007 fikk NTNU en ytterligere reduksjon i basisbevilgningen på 47,9 mill kr. Reduksjonen ble begrunnet med at NTNU ikke klarte å gjennomføre det tidligere pålagte studieplasskuttet, samt det høye avsetningsnivå i sektoren.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	
7491 Trondheim	E-post: hf-fak@hf.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5 Dragvoll	+ 47 73 59 65 95	
	http://www.hf.ntnu.no	7049 Trondheim	Telefaks + 47 73 59 10 30	Tlf: + 47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Rektor vil orientere muntlig i møtet om alternative måter å håndtere denne reduksjonen i basisbevilgning på i fordeling av budsjett 2007.”

På grunnlag av notatet og Rektors orientering fattet Styret sitt vedtak der det punkt 2 heter:

”Alle fakultetene skal i løpet av våren 2007 gjennomgå sin emneportefølje og studieprogramportefølje for enten å legge ned eller å slå sammen emner og program som er dublerende eller i stor grad overlappende med andre emner eller program på eget eller andre fakultet. Med henvisning til studieforskriftens § 4, skal alle fakultetene i løpet av studieåret 2006/07 terminere studieretten på alle sine studenter som faller inn under den aktuelle bestemmelsen.”

Fakultetet har i sitt arbeid forholdt seg til dette.

I brev av 12.01.2007 fra studiedirektøren om Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/09 siteres vedtaket Styret fattet i sak 72/06. Der omtales også reduksjonen i basisbevilgning på 20 millioner som følge av kutt i 544 studieplasser samt den ytterligere reduksjonen på 47,9 M kr. i statsbudsjettet for 2007. Brevet beskriver konsekvensene slik:

”Reduksjonen på 20 M kr. for 2005 var direkte knyttet til antall studieplasser ved NTNU og Departementet ba NTNU redusere disse med 544 plasser (dersom reduksjonen ble foretatt blant de minst kostnadskrevende utdanningene). Styret vedtok i januar 2006 at reduksjonen skulle skje ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse og ved Det Historisk-filosofiske fakultet. Dette ble forsøkt gjennomført i 2006 ved å redusere opptaket med det nevnte antall studenter, noe som viste seg ikke å føre fram. Utover en faktisk reduksjon i antall studenter, må også aktivitetsnivået justeres deretter.

Basisbevilgningen til Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse blir derfor samlet redusert med 20 M kr. i 2008. Anslagsvis blir den fordelt med 40/60 mellom HF og SVT. (...)”

Fakultetet har følgende merknader:

1. Styret behandlet i januar 2006 spørsmålet om regulering av opptaket til NTNU (S 2/06) der det ble vedtatt å innføre en generell adgangsbegrensning for studier ved NTNU for studieåret 2006/2007 på grunn av de økonomiske rammebetingelsene som er lagt fra departementets side. Styret imøteså videre en bred debatt om adgangsbegrensning som egen sak. Styret vedtok *ikke* at *bevilgningsreduksjonen* på 20 M kr. skulle skje ved HF/SVT. Den var allerede foretatt i budsjettildelingen for 2005 og videreført i budsjettildelingen for 2006.
2. Styret behandlet i sitt marsmøte 2006 opptaksrammer og regulering av studier ved NTNU studieåret 2006/2007. Vedtaket omtaler også studenttallsreduksjonen. Vedtaket omtaler dette slik: ”(...)Dermed gjenstår SVT-fakultetet og HF-fakultetet med sine grunnutdanninger innen de allmennvitenskapelige studier som alternativene for kutt. Antall studieplasser som foreslås fra HF-fakultetet er i størrelsesorden 1463 studieplasser og fra SVT 2215 plasser, basert på

opptakssammer for Master 5-årig, Bachelor 3-årig og Årsstudier i hht tabeller. Et kutt på 15% vil dermed utgjøre en reduksjon på 552 studenter i opptaket 2006.

Dersom NTNU på annet vis får gjennomført kutt i studenttallet ved en gjennomgang av studentmassen, for eksempel ved terminering av studierett, vil behovet for å foreta denne kraftige reduksjonen som foreslås, kunne reduseres.”

Vedtaket ble fulgt opp med brev fra Rektor og HF-fakultetet *reduserte opptaket høsten 2006 slik det ble anvist i brevet*. I tillegg har fakultetet på egen hånd terminert 1900 studieretter og *har dermed også gjennomført sin del av vedtaket på dette punktet*. Det er dermed ikke riktig at studentreduksjonen ikke førte fram for HF's vedkommende.

Fakultetet kan med grunnlag i dette ikke se at Styret tidligere har vedtatt at den samlede budsjettreduksjonen på 20 M kr. ensidig skal belastes HF- og SVT-fakultetet og ber om en klargjøring av dette.

2. Tiltak på kort sikt

Styret vedtok i styresak 72/06 at alle fakultetene i løpet av våren 2007 gjennomgår sin emneportefølje og studieprogramportefølje for enten å legge ned eller å slå sammen emner og program som er dublerende eller i stor grad overlappende med andre emner eller program på eget eller andre fakultet.

Uavhengig av styrevedtaket hadde HF-fakultetet allerede igangsatt et arbeid med gjennomgang av førstesemesterstudiet, gjennomgang og reduksjon av emneporteføljen. Fra HF's side ble dette ansett som nødvendig fordi budsjettildelingen for 2005, pga. endring av inntektsfordelingsmodellen med redusert basisbevilgning bl.a. til HF, var betydelig lavere enn behovet. Det var en ubalanse mellom tildelt ramme og aktivitetsnivå, en ubalanse som ble videreført ved budsjettildelingen for 2006. ordinær driftsramme lå i 2006 6,5 mill. over tildelt bevilgningsramme.

Følgende tiltak gjennomføres på kort sikt:

- Det opprettes fellesemner mellom språkfagene på masternivå, både i litteratur og språk. Samtidig legges tilsvarende fagspesifikke emner ned.
- Det opprettes på tilsvarende måte fellesemner på masternivå innenfor kunst- og medievitenskap samtidig som det legges ned fagspesifikke emner.
- Emner nedlegges, bl.a.:
 - Ekspert i team-landsbyer i studieåret 2007/2008
 - 2 perspektivemner i spansk
 - Perspektivemne i tysk
- Opptak til følgende perspektivemner reduseres
 - Opptaket til perspektivemne i italiensk

- Opptaket til perspektivemne i fransk
- Økt bruk av fellesundervisning i emner, også på tvers av studienivå
- Undervisning gitt høst og vår reduseres til tilbud én gang i året
- Masterstudium i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap nedlegges
- Fagtilbud i gresk nedlegges
- Opptak av nye studenter til bachelorprogrammet Kulturminneforvaltning termineres for studieåret 2007/2008, dvs. ikke nytt opptak før høsten 2008
- Kvalitetsreformtiltak i form av gruppeundervisning/seminarer/oppgaver avvikles eller begrenses sterkt. Skriftlig slutteksamen innføres i mange emner.
- Undervisningsinnsatsen i ex.phil. reduseres
- Planlagte utlysninger som følge av ansattes overgang til pensjon holdes tilbake. Tilsetting i utlyste stillinger utsettes.
- Norskursene for utlendinger forutsettes finansiert sentralt. Norskursene omorganiseres med differensiert gruppestørrelse (15/20). Gruppestørrelsen på flere trinn økes fra 15 til 20.

Problemet med denne aktivitetsreduksjonen er at kvalitetsreformtiltakene reduseres, særlig på examen philosophicum og på BA-nivå innenfor fagene nordisk, religion, kunst- og medievitenskap og fremmedspråk. Undervisningskvaliteten blir som følge av dette uforsvarlig lav. Men læringsassistenter, timelærere og midlertidig tilsatte universitetslektorer arbeider med gruppeundervisning og seminarer. Dermed er det mulig å redusere kostnadene raskt. Flere av de midlertidig ansatte har vært ansatt i mange år og kan ha stillingsvern. Fakultetet må utrede dette og etablerer et apparat for å håndtere saken. Ved vurdering av ulike tiltak har fakultetet lagt vekt på å skjerme fast tilsatte. Tiltakspakken innebærer likevel at én fast tilsatt får oppsigelse i del av stillingen..

Samlet reduserer fakultetet virksomhetsomfanget og kostnadene med om lag 3 mill. som følge av dette. Det blir da bedre balanse mellom tildelt bevilgningsramme og aktivitet i 2008.

Fakultetet ønsker å bidra til at NTNUs strategi og hovedprofil styrkes, blant annet ved å tilby relevante og gode perspektivemner for studentene og ved å delta i tverrfaglige studieprogram. Reduksjon av antall emner fører til at instituttene må prioritere disiplinfagenes krav (unike studiepoeng i disiplinfaget) og kravene til høy forskningskvalitet. Deltakelse i øvrige utdanninger blir prioritert ned. En slik konsekvens beklager fakultetet.

3. Tiltak på lengre sikt

Fakultetet gjennomførte høsten 2006 en gjennomgang av førstesemesterstudiet der hovedmålet var å redusere frafallet av studenter gjennom en kvalitetsforbedring. Forslag foreligger og vil bli iverksatt fra høsten 2008. Tidspunktet for iverksetting henger sammen med at fakultetet i januar

2007 startet med en gjennomgang av hele programstrukturen – ”Programstrukturprosjektet” – der konklusjonene skal fattes før sommeren 2007 med henblikk på iverksetting høsten 2008.

Fakultetet orienterte om prosjektet i styringsdialogen med rektor høsten 2006 og oppfattet det slik at leveringsfristen på 10. mai 2007 kan utsettes til utgangen av vårsemesteret 2007.

4. Skal fakultetet redusere aktiviteten ytterligere?

Fakultetet har i perioden fra 2003 iverksatt Kvalitetsreformen etter de prinsipper som NTNU har fastlagt gjennom inntektsfordelingsmodellen (IFM). Etter hvert som nye årskull har tatt del i kvalitetsreformen har kostnadene, som planlagt, økt. IFM ble revidert høsten 2004. IFM-komiteen normerte studietilbudet. Resultatet var at basistildelingen til fakultetet ble redusert. Etter at reduksjonen ble foretatt har fakultetet basisbevilgning kun for 86% av de unike studiepoengene som fakultetet tilbyr. I styrets budsjettbehandling for 2005 ble fakultetets bevilgningsramme redusert ytterligere (20,1 mill./10,2%) i forhold til IFM-modellens beregnede behov (alle fakultet fikk 10% nedskjæring). I 2006 ble fakultetets ramme redusert på nytt. *Denne reduksjonen omfattet også fakultetets andel av de 20 mill. som følge av studieplassreduksjonen.* Fakultetet har arbeidet med å stabilisere aktivitetsnivået og har gjort rede for tiltakene for å komme i budsjettmessig balanse.

Fakultetet mener det er urimelig om fakultetet på nytt skal redusere aktiviteten i betydelig grad for å dekke opp bevilgningsreduksjonen på 20 mill. kr.. Vi har redusert studenttallet som pålagt og tar i så fall vår andel av reduksjonen 2 ganger.

Fakultetet mener dessuten at en gjennomføring av nedskjæringen slik rektor anviser bryter med prinsippene som er lagt til grunn i inntektsfordelingsmodellen (IFM).

5. Hvorfor 20 millioner kroner?

Fakultetet er usikker på hvilket regnestykke som ligger til grunn for at en reduksjon på 544 studenter tilsvarer en reduksjon på 20 mill. kroner.

Dersom Styret skulle vedta den foreslåtte reduksjonen mener fakultetet det er urimelig at bruttoreduksjonen på 20 mill. kr. skal tas ut på fakultetsnivå i og med at det i dette beløpet også ligger institusjonelle felleskostnader. Dessuten innebærer en reduksjon av studenttallet ikke nødvendigvis en reduksjon av basiskostnadene. Det er de studentavhengige kostnadene som synker (dvs. resultatbevilgningen).

En ytterligere nedskjæring innebærer at basistildelingen svekkes vesentlig samtidig som resultatbevilgningen vil bli redusert i tillegg. Fakultetet vurderer det slik at videre nedskjæring ut over de ca. 3 mill. kr. det er gjort rede for innebærer at hele fagmiljø må nedlegges med oppsigelse av personale. *Fakultetet ber om en avklaring på om dette skal skje.* Fakultetet er i tvil om det er

mulig å redusere kostnadene raskt med 8 mill. kr. av 20 mill. kr. i løpet av 2008 slik rektor forutsetter i sitt brev. En budsjettnedskjæring og med aktivitetsnedgang på 8 mill. kr. innebærer en reduksjon av antall ansatte med 12 til 14 hele stillinger. Oppsigelse av fast personale en omstendelig og lang prosess som i seg selv har kostnader. Dessuten har personalet rettigheter som blant annet påfører institusjonen betydelige følgekostnader (bl.a. ventelønn). Vi påpeker også at slike prosesser kan få negative omdømmekonsekvenser for NTNU. Dersom prosessen skal gjennomføres må NTNU sentralt ha et apparat for å bistå fakultetet.

6. Forslag til opptaksrammer studieåret 2007/2008

Fakultetets totalramme består av toårige masterprogram, treårige bachelorprogram, samt årsstudier. Internasjonale masterprogram (Master of Philosophy og Master of Science) er holdt utenfor, ettersom de har egne opptak. Femårige lærerutdanning holdes, i likhet med ved forrige opptak, utenfor fakultetets opptaksramme. Etter- og videreutdanning holdes også utenfor.

Trinndelte norsk kurs og Innføringsprogrammet i norsk for utlendinger (IFUS) har fakultetet ikke foreslått konkrete opptaksrammer for, men fakultetet ønsker å ta opp like mange studenter i 2007/2008 som i de to foregående studieårene.

Fakultetet melder inn adgangsbegrensning på emne-, fag- og programnivå. Der hvor emnene er knyttet til et kjent antall studieprogram (herunder årsstudier), er det ikke angitt adgangsregulering på emnenivå, ettersom emnets totalramme dermed er gitt. Unntaket er der hvor kapasiteten er begrenset, disse finnes i oversikten. Fakultetets utfordring er knyttet til studenter som skal avlegge fordypninger, årsstudier og/eller valgfrie emner innenfor den valgfrie delen av bachelorgraden, slik det i henhold til studieprogramstrukturen innenfor de tre fagdisiplinerte bachelorprogrammene er anledning til. Dersom det fra NTNU sentralt legges opp til at fakultetet skal ha full kontroll over studentmobiliteten, vil fakultetet ikke lenger kunne la allerede opptatte studenter melde overgang til andre studieprogram (herunder fordypninger og årsstudier). Ordningen med overgang mellom studieprogram har sikret oss at allerede opptatte studenter ikke har behovd å søke via Samordna opptak (SO), ettersom dette medfører at studenter søker flere ganger opptak til grunnstudier, og telles som flere studenter i opptakssammenheng. Ulempen med overgang mellom studieprogram er at antall studenter helt ned på emnenivå blir uforutsigbart, med tanke på faglige ressurser (veiledning, obligatoriske øvinger osv.). Ved å knytte studierettskrav til alle emner, og ikke tillate at studenter som ikke er tatt opp til studieprogrammet/fordypningsfaget/årsstudiet gjennom direkte opptak får vi mer kontroll over studentpopulasjonen. Men det medfører også administrativt merarbeid. Dette er en del av problematikken rundt at studenter søker opptak til grunnstudier flere ganger.

Fakultetet har terminert ca. 1900 studieretter på lavere grad (bachelorprogram). Omtrent 28,500 studieretter på cand.mag.-nivå har også blitt terminert sist år. I tillegg har fakultetet ryddet opp i doble studieretter, og terminert rundt 400 studieretter. Arbeidet blir fulgt videre opp i vårsemesteret 2007. Gjennom disse tiltakene forsøker fakultetet å få økt kontroll over studentpopulasjonens

mobilitet, ved å forhindre at studenter med i realiteten utgåtte studieretter (doble studieretter og cand.mag.) kan melde seg til eksamen i emner, og bli telt med. Det fakultetet imidlertid ikke har kontroll over er studenter som har avlagt grad. Disse har i henhold til Opptaksforskriften adgang til å melde seg i åpne emner. Dersom disse studentene skal holdes utenfor totalrammen må de kanaliseres inn på etter- og videreutdanningstilbud.

Fakultetets foreslåtte opptaksramme er i samsvar med opptaksrammen i 2005 (BA+MA), 1713 studenter. Vedlagt følger tabellarisk oversikt over foreslått opptaksramme på studieprogram og emner.

Fakultetet foreslår at inntil 10% av settes av til omfordeling (jfr. brevet fra rektor) og at omfordelingsmuligheten gjelder for hele studieåret. I tillegg foreslår fakultetet at studieplasser som eventuelt ikke blir fylt til høsten brukes til omfordeling innenfor fakultetet i vårsemesteret, Dermed utnyttes søkergrunnlaget best mulig.

Med vennlig hilsen

Kathrine Skretting
Dekanus

Ivar Østerlie
Fakultetsdirektør

Kopi: Fakultetsrådets medlemmer

Forslag opptaksrammer – vedlegg til brev av 23.02.2007

HF-fak.		Justert ramme 2007/2008
	STUDIUM	
	BACHELOR (BA) 3-ÅRIG:	
194 439	Drama og teater	38
194 200	Kunsthistorie	50
194 476	Musikkteknologi	20
194 437	Musikkvitenskap	30
194 478	Arkeologi	40
194 479	Filosofi	26
194 481	Historie	100
194 482	Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL)	10
194 904	Kulturminneforvaltning	0
194 460	Middelalderkunnskap	30
194 929	Religionsvitenskap	35
194 847	Filmvitenskap	60
194 646	Medieproduksjon	15
194 851	Medievitenskap	130
194 456	Allmenn litteraturvitenskap	25
194 887	Engelsk	80
194 793	Europakunnskap med fransk	10
194 795	Europakunnskap med tysk	10
194 870	Europakunnskap med engelsk	20
194 930	Fonetikk	3
194 888	Fransk	20
194 931	Gresk	0
194 837	Informatikk, språk og kultur	20
194 932	Latin (1)	5
194 457	Lingvistikk	6
194 889	Nordisk	50
194 901	Språklig kommunikasjon	15
194 933	Swahili	5
194 890	Tysk	20
194 XX	Dansevitenskap	30
Sum BA		903
	ÅRSSTUDIER:	
194 272	Kunsthistorie	40

194 366	Filosofi	20
194 179	Historie	80
194 626	KRL	10
194 910	Religionsvitenskap	25
194 615	Allmenn litteraturvitenskap	30
194 170	Engelsk	60
194 174	Fransk	25
194 210	Nordisk	30
194 912	Spansk	50
194 244	Tysk	25
194 715	Åpne emner humanistiske fag	27
194 XX	Antikkens kultur (2)	5
	Sum årsstudier	427
Sum BA		1330
Sum	Utøvende musikkutdanning	50
	Sum lavere grad:	1380

MASTER 2-ÅRIG:

Sum	Profesjonsmaster i utøvende musikk	15
------------	---	-----------

**Forslag
ramme
200720/08**

2-årige mastergrader

1 949 500	Allmenn litteraturvitenskap	15
1 949 501	Arkeologi - Profesjonsrettet (3)	5
1 949 XX	Arkeologi - Forskningsrettet (3)	5
1 949 502	Drama Teater	20
1 949 503	Engelsk	18
1 949 504	Filosofi	5
1 949 505	Filmvitenskap	8
1 949 506	Fonetikk	3
1 949 507	Fransk	5
1 949 508	Historie	30
1 949 509	Lingvistikk	3
1 949 510	Kunsthistorie	8
1 949 511	Medieproduksjon	6
1 949 512	Medievitenskap (Visuell kommunikasjon)	8
1 949 513	Musikkvitenskap	18
1 949 514	Nordisk språk og litteratur	23
1 949 515	Religionsvitenskap	10

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

1 949 516	Språklig kommunikasjon	8
1 949 517	Tverrfaglige kulturstudier	30
1 949 518	Tysk	5
1 949 519	Kristendomskunnskap (KRL)	0
1 949 521	Musikkteknologi	15
1 949 553	Kulturminneforvaltning	10
1 949 557	Europakunnskap med engelsk	10
1 949 558	Europakunnskap med fransk	5
1 949 559	Europakunnskap med tysk	5
1 949 XX	Kunstkritikk og kulturformidling	15
1 949 XX	Dansevitenskap	25
Sum	Master (2-årig)	333
	Lavere grad (BA + årsstudier + utøvende musikkutd.)	1380
Sum	Samlet opptaksramme	1713
	Herav 10% til omfordeling	171

		HØST 2007	VÅR 2008
ENKELTEMNER:			
ARK1120	Feltarkeologisk metode 1 (4)		50
ARK2220	Feltarkeologisk metode 2		30
DANS1001	Tradisjonskunnskap folkedans I	30	
DANS1002	Tradisjonskunnskap folkedans II		30
DRA1002	Improvisasjon og rollespill		45
DRA1003	Teaterproduksjon		45
DRA2001	Dramaturgi og komposisjon (5)	45	
DRA2002	Drama/teater og kulturproduksjon (5)	45	
DRA2003	Prosjektoppgave		40
EUR1001	Europakunnskap I	40	
EUR1101	Europakunnskap II (6)	40	
EUR2001	Europakunnskap II	40	
FILM1001	Film og fortelling (7)	84	
FILM1006	Filmen i fjernsynsalderen (8)	104	
FILM1012	Film: teori og kultur (8)		70
FILM2001	Dokumentar (10)	109	
FILM2002	Fiksjon og fortolkning (11)	79	
ITA0501	Italiensk I	45	
ITA0502	Italiensk II		70
HFEL0004	Retorikk		100
HFEL0007	Annerledeslandet - historie og ikke-historikere	120	
KUH1011	Fra antikk til middelalder	90	
KUH1012	Fra renessanse til nyklassisisme		90
KUH1013	Fra romantikk til postmodernisme		90

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

KUH1014	Aktuelt emne	90	
KUH1015	Blikk, kjønn og kunst	90	
KUH2001	Estetikk og postmodernisme (12)		50
KUH2006	Fordypningsemne i kunsthistorie (13)		50
KULMH070	Introduksjon til kulturvern	20	
KULMI2070	Prosjektarbeid i kulturvern		20
KULMI2370	Formidling og museumsarbeid	20	
MPROD1001	Videoproduksjon I (14)		20
MPROD1012	Film: teori og kultur		14
MPROD2011	Videoproduksjon II	14	
MPROD2012	Videoproduksjon III		14
MV1001	Bildekommunikasjon	126	
MUSV1015	Praktiske disipliner I	30	
MUSV1016	Praktiske disipliner II		30
MUSV1017	Satsteknikker I		30
MUSV2009	Satsteknikker II	30	
MUSV2010	Arrangering og innføring i komposisjon (15)	20	30
MUSV2017	Praktiske disipliner III	30	
MUST1052	Musikk og informasjonsteknologi	20	
MUST1053	Studioteknikk		20
MUST1056	Musikkteknologi og kreativitet		20
MUST2055	Lyd for multimedia	20	
MUST2057	Musikkteknologi i møte med publikum		20
MUST2058	Lyd i offentlige rom I	20	
MUST2059	Lyd i offentlige rom II		20
SPA1002	Spansk språk I (16)	50	
SPA1003	Spansk kulturkunnskap (16)	50	
SPA1102	Spansk språk II (16)		50
SPA1103	Spanske tekster (16)		50
RUS0501	Russisk I	25	
SPRÅK1001	Grammatikk: Hva, hvorfor, hvordan (17)	45	
	IFUS (innføringskurs for utenlandske studenter)	15	
SPA1001	Spansk I (16)	50	
SPA1101	Spansk III (16)		50
ENG1001	Global engelsk (18)	200	
ENG1101	Engelsk språkvitenskap (18)		200
ENG1201	Språkferdighet (18)	200	
ENG1302	Litteratur: Drama og lyrikk (18)	200	
ENG1303	Litteratur: Prosa (18)		200
ENG1401	Kulturkunnskap (18)		200
FRA0501	Fransk I	100	
FRA0502	Fransk II		75

KULT2201	IKT og kulturendring		130
KULT2202	Perspektiver på kjønn		130
KULT2203	Ting, Natur og Tegn I	130	130
KULT2204	Ting, Natur og Tegn II	130	130
KULT2205	Innovasjon, kunnskap og kommunikasjon		130
EXPH6001	Examen philosophicum distriktsvariant	100	100
EXFAC6001	Examen Facultatum - Etikk distriktsvariant	35	35
HFEL0002	Vitenskapelig tenkning og faglige fremstillingsmåter	15	
HFEL0001/FI1105	Etikk	75	75
HFEL0006	Energi, miljø og samfunn	130	

Fotnoter til opptaksrammene

1. Studenter som blir tatt opp til årsstudium i antikkens kultur blir kanalisert inn på treårig bachelorprogram i antikkens kultur i samarbeid med Opptakskontoret.
2. Studenter som blir tatt opp til fordypning i latin blir kanalisert inn på årsstudium i latin i samarbeid med Opptakskontoret.
3. De to studieretningene må fremkomme som egne søknadsalternativer.
4. ARK1120 har følgende kvoter: Bachelor i arkeologi: 40 plasser, kulturminneforvaltning: 20 plasser.
5. DRA2001 og 2002 har følgende kvoter: 40 plasser til bachelorstudenter i drama/teater, 5 plasser til studenter med årsstudium i drama/teater fra høgskole (innpassingsstudenter).
6. Emnet strekker seg over flere semestre. Det vil derfor til enhver tid være flere kull studenter på emnet.
7. FILM1001 har følgende kvoter: 60 plasser til bachelorstudenter i filmvitenskap, 14 plasser til bachelorstudenter i medieproduksjon.
8. FILM1006 er forbeholdt bachelorstudenter i henholdsvis filmvitenskap, medieproduksjon og medievitenskap, samt årsstudiet i medievitenskap.
9. FILM1012 har følgende kvoter: 60 plasser til bachelorstudenter i filmvitenskap, 10 plasser til andre studenter.
10. FILM2001 er kun for bachelorstudenter i henholdsvis filmvitenskap, medieproduksjon og medievitenskap, eller har avlagt årsstudium i medievitenskap. 5 plasser er satt av til studenter med årsstudium i filmvitenskap fra høgskole (innpassingsstudenter).
11. FILM2002 har følgende kvoter: 74 plasser for bachelorstudenter i filmvitenskap, og 5 til studenter med årsstudium i filmvitenskap fra høgskole (innpassingsstudenter).
12. KUH2001 er kun for programstudenter på bachelor i kunsthistorie. 5 plasser er satt av til innpassingsstudenter.
13. KUH2006 er kun for programstudenter på bachelor i kunsthistorie. 5 plasser er satt av til innpassingsstudenter.
14. MPROD1001 har følgende kvoter: Bachelorstudenter i medieproduksjon: 14 plasser, studenter fra bachelorprogrammet i sosialantropologi: 2 plasser, studenter ved Program for elektronikk, studieretning Signalbehandling og kommunikasjon, Multimedia- signalbehandling eller Program for kommunikasjonsteknologi, studieretningene Signalbehandling og kommunikasjon,

Telematikk eller Telekommunikasjon, organisasjon og samfunn: 2 plasser, andre studenter: 2 plasser

15. MUSV2010 er i høstsemesteret kun for bachelorstudenter i musikkteknologi, og i vårsemesteret kun for bachelorstudenter i musikkvitenskap.
16. SPA1001, 1002, 1003, 1102 og 1103 krever opptak til årsstudium i spansk (studierettskrav).
17. SPRÅK1001 strekker seg over flere semestre i graden. Det vil derfor til enhver tid være flere kull med studenter på emnet.
18. ENG1001, 1101, 1201, 1302, 1303 og 1401 har følgende kvoter:
 - a. Bachelorstudenter i engelsk: 80 plasser
 - b. Studenter på årsstudium i engelsk: 60 plasser
 - c. Bachelorstudenter på Europakunnskap med engelsk: 20 plasser
 - d. Studenter ved femårig lærerutdanning med engelsk som første fag: x antall plasser av 65
 - e. Evt. resterende plasser går til andre studenter.

Studieavdelingen
Gløshaugen

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/2008 og planlegging av studieåret 2008/2009 – Økonomiske rammebetingelser

Det vises til brev av 12.01.2007. Brevet består av to selvstendige deler. Den første delen er styreprotokollen fra S-sak 72/06. Den siste delen av brevet består av følgende avsnitt: A "Økonomiske rammebetingelser", B "Kapasitetstak på program og emnenivå" og C "Planlegging av studieprogramporteføljen for studieåret 2008/2009". Det følgende er SVT-fakultets tilsvar til avsnitt A: "Økonomiske rammebetingelser". Når det gjelder avsnitt B: "Kapasitetstak på program og emnenivå", vises til eget svarbrev fra SVT-fakultet. Tematikken i avsnitt C kommer fakultetet tilbake til innen 10. mai i forbindelse med vurderingen av programporteføljen ved SVT.

A: "Økonomiske rammebetingelser": Prinsipielle synspunkt knyttet til påleggene om innsparing på 20 millioner for HF og SVT

SVT-fakultetet må forholde seg til den foreliggende innsparingsbeslutningen, men innsparingsbeslutningen har en form og begrunnelse som skaper unødvendig forvirring og usikkerhet om framtidige økonomiske rammevilkår for primærvirksomheten ved fakultet. Slik nedskjæringsvedtaket er formulert kan det se ut som om man forlatt fordelingsprinsippene i IFM-modellen til fordel for en politisk ad hoc fordeling. SVT-fakultetet vil på det sterkeste beklage dette.

Nedskjæringsvedtaket synes å være et politisk ad hoc vedtak på utsiden av IFM-modellen av følgende grunner:

1. Begrunnelsen for nedskjæringsvedtaket for HF- og SVT-fakultet speiler direkte departementets argumentasjon for reduksjon av basisbevilgningen til NTNU. Men basisbevilgningen til NTNU fra departementet skal også dekke den realbudsjetterte delen av NTNUs virksomhet og ikke bare basisbevilgningen som fordeles til primærvirksomheten gjennom IFM. Begrunnelsen for nedskjæringen har ingen ryggdekning i prinsippene som ligger til grunn for fordelingen i IFM. For øvrig er det ikke noe økonomisk prinsipp som sier at en reduksjon i departementets basisbevilgning i sin helhet skal veltes over på NTNUs

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Seniorrådgiver
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no http://www.svt.ntnu.no	Bygg 1, nivå 4 NTNU Dragvoll 7049 Trondheim	+ 47 73 59 19 00 Telefaks + 47 73 59 19 01	Per Stene Tlf: + 47 73 59 19 04

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

- kjernevirksomhet. NTNUs strategiplan skulle om noe peke i retning av en helt annen prioritering.
2. SVT-fakultet er pålagt en ekstraordinær innsparing på 12 millioner ved utgangen av neste studieår. Men det gis ingen holdepunkt i brevet for hvordan en slik innsparing skal måles. Hvordan skal man vite hvor mye som er spart, og enda mer interessant for fakultetet: hvordan kan man vite hvor mye man kan beholde av innsparte millioner slik brevet antyder? I verste fall står vi her over for en øvelse i prinsipløst skyggeregnskap på siden av IFM-tildelingen.
 3. Brevets begrunnelse for nedskjæringsvedtaket synes å antyde at SVT og HF må ta ansvaret for et for høyt studenttall i forhold til departementets forslag. Men de to fakultetene har lojalt fulgt de pålegg som er vedtatt av NTNUs styre, og man har vitterlig redusert opptaket med 552 studenter fra høsten 2006.
 4. Siden pålegget om innsparing knyttes til en målsetting om færre studenter ved HF- og SVT-fakultet, er det logisk å bruke normeringene i IFM-modellen for å beregne ressursinnsparingene knyttet til redusert studieproduksjon. Men dersom dette er veien å gå for å dokumentere ressursinnsparingene, hvorfor gis det da et pålegg om en ekstraordinær innsparing på siden av IFM-tildelingen? Hvorfor tar man ikke direkte utgangspunkt i redusert opptak med tilhørende reduksjon i studiepoengproduksjonen og den derav følgende ressursinnsparing normert i IFM/U? Eventuelt kan de to fakultetene pålegges ytterligere nedskjæring av opptakstallene dersom man ikke er fornøyd med nivået på ressursinnsparingen.
 5. HF- og SVT-fakultet er til sammen pålagt å spare 20 millioner fordelt med 40% på HF- og 60% på SVT-fakultet. Denne fordelingen er ikke begrunnet i brevet, noe som ville vært rimelig gitt de overordnede føringene i styrevedtak S-sak 72/06. Er det forutsatt at innsparingsmulighetene er proporsjonale med antall studenter ved de to fakultetene? Hvordan vet man det når det ikke er mulig av brevet å vite hvordan innsparingen skal operasjonaliseres enn si dokumenteres?

Prinsipielt om bruk av IFM-modellen for å måle ressursinnsparingen ved redusert studieproduksjon

Slik SVT-fakultet ser det, må man bruke normeringene i IFM-modellen for å dokumentere endring i ressursinnsats og ressursbehov når studieproduksjonen endres. Det er i prinsippet tre muligheter for hvordan redusert undervisningsinnsats kan avbildes som redusert (normert) ressursbruk i IFM-modellen. (Her ser vi bort fra hvordan endring i normert innsats i IFM/U påvirker basisbevilgningen i "forskningssdelen" av IFM).

A: Redusert antall studenter (årsenheter)

Via pålegg eller på egenhånd kan fakultet redusere studentopptaket, noe som gradvis vil gi redusert studiepoengproduksjon. Uten reduksjon i antall emner eller antall studieprogram vil dette gi redusert normert ressursinnsats i resultatdelen av IFM/U. Et eksempel på dette er reduksjonen i opptaksrammene for bachelor- og årsstudiene ved SVT-fakultet på 271 plasser fra høsten 2006. Opprettholdes denne reduksjonen vil dette gradvis slå ut i en relativt betydelig reduksjon i

poengproduksjonen de neste 2-3 årene. I tillegg har SVT-fakultetet fra høsten 2007 vedtatt å innføre C som karaktergrense ved opptak til mastergradene. Dette vil de neste par årene mest trolig føre til et lavere opptak til masterstudiene i størrelsesorden 10-20%.

B: Redusert antall emner

SVT-fakultetet tilbyr i dag knapt 30% flere emner enn antallet unike studieprogrammer som fakultetet får basisbevilgning for gjennom IFM-modellen. Eller sagt på en annen måte: minst 70% av samlet antall emner som fakultetet tilbyr, regnes som unike studieprogrammer i IFM-tildelingen. En reduksjon i dette mer tilbudet av emner, betyr en redusert ressursinnsats som beregningsmessig er normert i IFM/U-modellens basismodul. Denne innsparingen vil fakultetet beholde siden denne ressursinnsparingen ikke vil speiles i redusert basisbevilgning, og resultatbevilgningen blir bare berørt dersom reduksjonen i emner slår ut i redusert studentsøkning til de resterende emnene. Siden antall unike studiepoeng (basisbevilgningen) til fakultetene har vært uendret, ligger det allerede et incentiv til en slik emnesanering i IFM-modellen. Men en slik emnesanering vil særlig gå ut over emner som ikke ligger i kjernen av de enkelte studieprogrammene. En slik sanering vil mao ikke bare gå ut over valgfriheten til studentene innenfor de ulike studieretningene/ fordypningene. Den kan også ha effekt på mulighetene for å bygge tverrfaglig studietilbud ved NTNU.

C: Redusert antall studieprogram

Det er i prinsippet mulig å redusere antall studieprogram ved SVT-fakultetet. Dette vil "frigjøre" basisbevilgning tilsvarende de unike studieprogrammene som blir borte sammen med studieprogrammet som legges ned. Får fakultetet beholde denne basisbevilgningen (beholde de unike studiepoengene), kan denne basisbevilgningen overføres til andre formål. Det er mulig at det er spesielt denne muligheten som er premiss for innsparingspålegget siden man i brevet stiller til utsikt at fakultetet får beholde ressurser tilsvarende dokumentert innsparte ressursbehov i 2007. Imidlertid er dette handlingsalternativet nokså teoretisk for SVT-fakultetet:

- For det første er programporteføljen ved fakultet preget av tunge profesjonsstudier som dels av eksterne politiske føringer, dels av andre grunner, utelukker slike tiltak.
- For det andre er programporteføljen i stor grad koblet til store disiplinære studieprogram. Studieprogrammene er gjennomgående knyttet opp mot sterke fagmiljø og de fleste programmene har meget god søkning (Vedlegg 1). Opprettholdes den pålagte reduksjonen i opptaket fra høsten 2006, vil om få år de aller fleste studieprogrammene ved SVT oppfylle fakultetets strategiske målsetting om minst to primærsøkere per studieplass. Tar man utgangspunkt i NTNUs strategiplan og intensjonen i S-sak 72/06, er det derfor ikke konsistent å forvente at SVT skal legge ned særlig mange studieprogram de nærmeste årene.
- For det tredje, om man likevel skulle finne det formålstjenelig å legge ned et studieprogram, vil det likevel ta tid før dette slår ut i innspart ressursbehov. Studentene har gjennom studieplaner og forskrifter krav på å gjennomføre sine studier.

For øvrig vil fakultetet komme tilbake til en mer utførlig vurdering av programporteføljen for studieåret 2008/2009 innen 10. mai.

Beregning av ressursinnsparing som følge av reduksjon i opptaket til bachelor- studiene og av mastergradsstudenter de nærmeste årene.

For studieåret 2007/2008 har ikke SVT mulighet for å gjennomføre tiltak som forutsetter endring av studieplanen for dette studieåret. Pålegget om innsparingstiltak kom for sent til å fange dette opp i beslutningsprosessene knyttet til nest års studieplan. Dette gjelder spesielt forhold knyttet til kritisk gjennomgang av emneporteføljen nevnt i avsnitt B ovenfor. Det som da gjenstår er å stipulere innsparte ressursbehov knyttet til redusert opptak av studenter til bachelorstudiene ved fakultet og antatt lavere opptak av mastergradskandidater de neste par tre årene som følge av kravet om karakter C for opptak til masterstudiene. Dette tilsvarer innsparingsprinsippet nevnt under avsnitt A ovenfor.

IFM-normert innspart ressursbehov som følge av redusert opptak til bachelorstudiene

Høsten 2006 fikk de siste åpne studieprogrammene ved fakultet opptaksrammer. Opptaksrammene ble redusert med 271 plasser i forhold til nivået i 2005. (Se Vedlegg 2). Fakultetet ønsker å opprettholde det reduserte opptaket inntil fakultetets strategiske målsettingen om minst to primær søker per studie plass er oppfylt for alle studieprogram som ikke har andre opptakskrav. En reduksjon i opptaket på 271 i årene framover vil innebære at studentvolumet i bachelorstudiene reduseres. Det anslås at 1/3 av studentene som tas opp, faller fra. Fakultetet forutsetter derfor at 2/3 av studentene gjennomfører på normert tid og fram til 2008/2009 er det dermed en reduksjon på ca 540 studenter. I et bachelorstudium i samfunnsvitenskapelige fag er ressursbehovet i form av kontakttid og evalueringstid med dagens "IFM-prising" normert til 205 kroner per studiepoeng. En student mindre gir derfor en normert ressursinnsparing på $kr (205 * 60) = kr 12.300$. Anslått ressursinnsparing når studentvolumet er redusert med 540 studenter blir da ca 6,6 millioner kroner per år fra studieåret 2008/2009.

IFM-normert innspart ressursbehov som følge av nedgang i antall mastergradsstudenter

Høsten 2007 blir det innført en karaktergrense på C ved opptak til de 2-årige mastergradene. Det er forventet at dette vil gi et midlertidig fall i opptakstallene på 10-20%. Summen av opptaksrammene for de 2-årige mastergradene er i dag i overkant av 600 studenter. Fakultet antar derfor en nedgang på rundt 100 studenter. For enkelhets skyld antar vi at en gjennomsnittlig mastergradsstudent gjennomfører 60 poeng emnemoduler første studieåret og 15 poeng emnemodul pluss 45 poeng mastergradsoppgave siste mastergradsåret. I masterstudiet er ressursbehovet i emnedelen "IFM-priset" til $kr 254$ per studiepoeng, mens avhandlingsdelen er priset med $kr 1204$ per studiepoeng. Med denne antakelsen vil et redusert opptak på 100 masterstudenter fra og med 2007 og noen år framover innebære en ressursinnsparing i studieåret 2008/2009 på ca 7,3 millioner kroner. (Se for øvrig vedlegg 3 for mer detaljert utregning)

Konklusjon: Samlet IFM-normert ressursinnsparing ved SVT

Forutsatt at SVT opprettholder reduksjonen i 2006-opptaket til bachelorstudiene de nærmeste årene, vil dette sammen med stipulert nedgang i opptaket til de toårige mastergradsstudiene grunnet karakterkrav ved opptak, gi en samlet IFM-normert reduksjon i ressursbehovet på ca 13,9 millioner kroner. Dette er samtidig anslaget på reduksjonen budsjetttildelingen som IFM-modellen vil gi SVT-fakultet som følge av redusert studentopptak fra ca 2008/2009. SVT-fakultet har i denne analysen ikke tatt hensyn til reduksjonen i departementets tildeling til NTNU som ligger implisitt i en så sterk nedgang i studiepoengproduksjonen ved SVT.

Med hilsen

Jan Morten Dyrstad
Dekanus

Kjersti Møller
Seksjonssjef

Kopi: Enhetene

Studieavdelingen
v/Studiedirektøren

Saksbehandler
Helge Gravås
Telefon 73 59 57 69

Vår dato:
15.02.2007

Vår ref.:
12546

Deres dato:
08.09.06

Deres ref.:
2006/12546

Forslag til NTNUs studieprogramportefølje studieåret 2007/08, med opptaksrammer, og Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/09

Det vises til brev av 08.09.06 og 12.01.07 vedrørende overnevnte sak. I brevet blir det stilt en rekke omfattende spørsmål, som må sees i sammenheng med den strategiprosess som foregår ved NTNU sentralt og ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Vi vil påpeke at opprettelse/utvikling/nedleggelse av et studieprogram må vurderes i et langsiktig perspektiv, og må sees i sammenheng med fakultetets strategi, NTNUs strategi, nasjonalt fagansvar og NTNUs tematiske satsninger.

Vedrørende etablering av nye studieprogram eller nedleggelse av eksisterende program, vurderer Fakultet for arkitektur og billedkunst (AB-fakultetet), i tillegg til de momenter som er nevnt i brev av 12.01.07, det som viktig at følgende kriterier legges til grunn:

- Faglige forhold sett i sammenheng med samfunnets behov.
- Markedsbehov. Arbeidsmarkedets behov for kompetanse.
- Konkurransesituasjonen, nasjonalt og internasjonalt.

For AB-fakultetet er det viktig at vi legger til rette for utdanninger som tar hensyn til samfunnets endringer, og som gir studentene en kompetanse som er bred nok og god nok til at de kan gå inn i et spekter av forskjellige arbeidsoppgaver, og gi dem et godt grunnlag for videre utdanning og utvikling av egen kompetanse.

Kandidater utdannet fra studieprogram ved AB-fakultet skal ha en relevant utdanning, og være etterspurt i arbeidsmarkedet, og studieprogrammene ved AB-fakultetet gir store muligheter for tverrfaglighet gjennom valgbare emner innen teknologi, naturvitenskap, språk og kultur.

1. Dagens studieprogramportefølje.

Fakultet for arkitektur og billedkunst har p.t. følgende studieprogrammer:

- 1.1 Bachelorstudiet i billedkunst, som er 3-årig, 180 studiepoeng, og har en opptaksramme på 15 studenter. Høsten 2006 ble det tatt opp 16 studenter, og det ble uteksaminert 13 kandidater. Opptaksramme for høsten 2007 er planlagt til 15 studenter.

Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.

- 1.2 Masterstudiet i billedkunst, som er på 2 år, 120 studiepoeng. Det tas opp 15 studenter hvert år. I 2006 ble det uteksaminert 11 kandidater. Opptaksramme for høsten 2007 er planlagt til 15 studenter.
Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.
- 1.3 Masterstudiet i arkitektur (300 studiepoeng) er det største studieprogrammet ved fakultetet, og har hittil tatt opp 70 studenter. Fakultetet har i 2006 foreslått et opptak på 85 studenter. Studiet gir studentene fra og med 4. årskurs mange fordypningsmuligheter. Det er 2 studieretninger: en innen arkitektur og en innen eiendomsutvikling og forvaltning. Studieretningen i eiendomsutvikling og forvaltning blir nedlagt når det 2-årige masterprogrammet i Eiendomsutvikling og forvaltning er etablert og "forankret" fra 2007.
I 2006 ble det uteksaminert 59 kandidater. Samarbeidet med andre fakultet er meget utbredt. Spesielt mot IVT-fakultet og mot fagmiljøene bygningsforvaltning, planlegging og energi og miljø. Dette har bl.a ført til etablering av et Gemini-senteret ved fakultetet. Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.
- 1.4 Masterstudiet i fysisk planlegging (120 studiepoeng) hadde første opptak høsten 2005, og tok opp 8 studenter. Høsten 2006 var opptaket 15 studenter. Programmet er planlagt for opptak av 20 studenter. De første kandidatene blir uteksaminert sommeren 2007. Det samarbeides med IVT-fakultetet (planlegging), SVT-fakultetet (samfunnsøkonomi) og NT-fakultetet (biologiske ressurser). Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.
- 1.5 Masterstudiet i eiendomsutvikling og forvaltning (120 studiepoeng) er et nytt tilbud, med sitt første opptak høsten 2006. Opptaksrammen er på 20 studenter. Det ble tatt opp 8 studenter. Det samarbeides spesielt mot IVT-fakultetet. Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.
- 1.6 Masterstudiet i byøkologisk planlegging (120 studiepoeng) er et internasjonalt program, og har opptak annen hvert år, og tar opp 10 studenter. Det samarbeides med SVT-fakultetet (geografi), og IVT-fakultetet (planlegging). Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.
- 1.7 Erfaringsbasert masterstudieprogram (90 studiepoeng) ble etablert i 2005 med 18 studenter, og hadde i 2006 et opptak på 22 studenter. Dette er et EVU-tilbud beregnet for kandidater som er i arbeid utenfor NTNU. De første kandidatene blir uteksaminert høsten 2006. Det samarbeides spesielt med IVT-fakultetet. Studieprogrammet har et læringsmål som er i samsvar med fakultetets, NTNUs og samfunnets intensjoner.

1.8 Fakultetet tilbyr i studieåret 11 EVU-emner. Disse emnene er fra 7,5 til 18 studiepoeng. Dette er selvstendige emner, som ikke inngår i noe studieprogram.

Emnene er:

- AAR6005 Bærekraftig transf. i bygde hist. omgivelser i Kina.
- AAR6020 Eiendomsutvikling: ombygging, drift, vedl (Inngår også i EVU-master)
- AAR6025 Service Tj. Eiendomsforvaltning
- AAR6026 Eiendomsforvaltning. – Jus
- AAR6027 Vitenskapelige metoder
- AAR6028 Eiendomsutvikling og arealplanlegging
- AAR6030 Lavenergiboliger og passivhus
- AAR6035 Int strategis eiendutv og forvaltning.
- AAR6040 Prosjektutv/organisering og styring
- AAR6045 Wood Conservation
- AAR6050 Universiell utforming

Samarbeidet med andre fakultet og eksterne interesser foregår i den grad det oppstår faglige behov som følge av prosjektenes karakter. I 2006 deltok 120 personer på fakultetets EVU-kurs.

Høsten 2006/vår 2007 blir det gjennomført et nytt EVU-kurs innen universiell utforming - Arkitektur og bygg. Dette er et samarbeid mellom fakultetet, Institutt for produktdesign og Institutt for bygg, anlegg og transport. Eksterne samarbeidspartnere er Statens Bygningstekniske Etat og Universitet for miljø og biovitenskap. Dette emnet vurderes også gjennomført i studieåret 2007/08.

2. Vurdering av nåværende studieprogramportefølje

Den studieporteføljen som vi har ved fakultetet pr. d.d er i henhold til fakultetets og NTNUs strategier.

Studieprogrammene Eiendomsutvikling og forvaltning og Fysisk planlegging er tverrfaglige studieprogram, og er utviklet i nært samarbeid med andre fakulteter. Programmene har tilfredsstillende søknadsmengde, og det er ønskelig å opprettholde aktiviteten innen disse studieprogrammene som på dagens nivå.

Fakultet for arkitektur og billedkunst er i en spesiell situasjon og har et nasjonalt ansvar innen fagområdene billedkunst og arkitektur:

-2.1 Fagområdet Billedkunst. NTNU, er det eneste universitetet i Norge som har en slik utdanning på universitetsnivå. Utdanningen anses som parallell med den delen av kunstutdanningen som tidligere var regnet som kunstakademiet i Bergen og Oslo, (altså utdanninger for fri kunst/"fine art") som nå i begge tilfeller inngår i egne kunsthøgskoler. Utdanningen har et internasjonalt perspektiv og faglige ambisjoner om å være på topp nivå også internasjonalt. Formidlingssiden ved studiet anses derfor som svært viktig sammen med en aktiv nettverksbygging i forhold til nasjonale og internasjonale kunstinstitusjoner, kunstnere og kunstarenaer ellers.

-2.2 Fagområdet arkitektur. Også innenfor arkitektur er NTNU det eneste universitetet i Norge som har denne utdanningen, og samtidig er vi den største arkitektutdanningen i Norge. Fakultetet kan se det som aktuelt i fremtiden å utvide porteføljen til å integrere tilliggende fagfelt innen landskapsarkitektur og design. Dette vil styrke vår styringsevne mht tverrfaglige aktiviteter. Det er ikke aktuelt å arbeide videre med disse planene pr. d.d. pga fakultetets ressurstilgang.

2.3 Internasjonale studietilbud. Fakultetet har utviklet et program primært for utenlandske studenter, byøkologisk planlegging, og ser positivt på å fortsette utvikling av sin studieportefølje som en del av NTNUs internasjonale studieprogram.

Fakultetet samarbeider med École Nationale Supérieure de Architecture et de Paysage de Beurdeaux og Warszawa University of Technology om etablering av et Erasmus Mundus program i Bærekraftig Arkitektur ("Sustainable protection and development of historic, lived-in architecture"). Studiet er et 2-årig masterprogram som har et semester ved hver av institusjonene, og har det 4. semesteret (hovedoppgave semesteret) valgbart.

Samarbeidet vil medføre at det tas opp 10 studenter fra hver av institusjonene, og netto vil dette føre til opptak av 20 nye studenter til 4. årskurs

Innen fagområdet billedkunst er det igangsatt et arbeid om utvikling av en felles nordiske mastergrad i lydkunst. Dette er et pilotprosjekt og et samarbeid mellom Kunstakademiet i Trondheim, Statens Kunstakademi i Oslo, Malmö Kunsthøgskole og Det Kgl. Danske Kunstakademi i København. Formålet med det fellesnordiske studieprogram i lydkunst er å gi billedkunststuderende ved de nordiske kunsthøgskolene og -akademier en spesialisert, tverrfaglig utdanning som supplerer den almene utdanning ved en av de nordiske kunsthøgskoler /-akademier, med kompetanse på masternivå innen de praktiske, så vel som de teoretiske og analytiske sider lydkunst. (Kfr. http://www.kuno.no/kuno/kuno_activities/sound_art)

Både studieprogrammene masterstudiet i eiendomsutvikling og forvaltning og masterstudiet i billedkunst arbeider med planer om å utvikle seg til internasjonale masterprogram.

Flere av de videregående emnene i 4. og 5. årskurs (antatt ca 15%) undervises allerede på engelsk, og fakultetet vil arbeide for å videreutvikle tilbudet av engelskspråklige emner.

Fakultetet har en meget høy %-andel utveksling av studenter i 4. årskurs. Vanligvis er 50 % av studentene i 4. årskurs på utveksling ("Studenter inn" er tilnærmet lik "studenter ut")

I et internasjonalt utdanningsmarked innser fakultetet at det er nødvendig med en lang rekke engelskspråklige emner, og vi har gode erfaringer med undervisning på engelsk. Men innen arkitektur og billedkunst, hvor fakultetet har et nasjonalt ansvar for å vedlikeholde og utvikle et språk som er rikt nok til å fange opp, bearbeide og formidle et bredt spekter av opplevelser, følelser og betydninger, ser vi det derfor nødvendig at undervisningen fortsatt foregår på norsk.

-2.4 Etter og videreutdanning: Fakultetet har god kontakt mot etter- og videreutdanningsmarkedet innen sitt fagområde. Med etableringen av det erfaringsbaserte masterstudiet i eiendomsutvikling og forvaltning, synes det som om "markedet" ønsker en utvikling mot komplekse og sammensatte tilbud, og dette ønsker fakultetet å se nærmere på.

Billedkunststudiet er i gang med å utvikle en etterutdanningsprofil i samarbeid med lokale kunstnerorganisasjoner. Dette finansieres med øremerkede midler fra departementet ettersom kunstnerens betalingssevne anses som for lav til å betjene oppdateringsbehovene.

Arkitektur og billedkunst er i mange sammenhenger lite egnet som fjernundervisning, men det er forhold i dette spørsmålet vi ønsker å videreutvikle.

3. Forslag til studieprogramportefølje og dimensjonering for studieåret 2007/08

Fakultet for arkitektur og billedkunst vil innenfor vårt faglige ansvarsområde tilby følgende studieprogrammer for studieåret 2007/08:

- 3.1 Bachelorstudiet i billedkunst (180 studiepoeng) med en opptaksramme på 15 studenter.
- 3.2 Masterstudiet i billedkunst(120 studiepoeng) med en opptaksramme på 15 studenter.
- 3.3 Masterstudiet i lydkunst(120 studiepoeng, pilotprosjekt) med en opptaksramme 5-12 studenter(kfr vedlegg)
- 3.4 Masterstudiet i arkitektur(300 studiepoeng) med en opptaksramme på 85 studenter, hvorav 75 til første årskurs, og 10 til høyere årskurs.
- 3.5 Masterstudiet i fysisk planlegging(120 studiepoeng) med en opptaksramme på 20 studenter.
- 3.6 Masterstudiet i eiendomsutvikling og forvaltning (120 studiepoeng) med en opptaksramme på 20 studenter.
- 3.7 Masterstudiet i byøkologisk planlegging (180 studiepoeng) med en opptaksramme på 10 studenter.
- 3.8 Etter og videreutdanningstilbud. Det planlegges å tilby 10 ordinære EVU-kurs, samt en Erfaringsbasert master i eiendomsutvikling og forvaltning (90 studiepoeng) med en opptaksramme på 20 studenter.

Under forutsetning om tilfredsstillende økonomiske rammebetingelser vil fakultetet for studieåret 2008/09 opprettholde tilsvarende aktivitetsnivå som i 2007/08.

Såfremt søknaden om Erasmus Mundus studieprogram blir innvilget, vil dette for studieåret 2008/09, føre til en netto økning i studentopptaket på 20 internasjonale studenter.

4. Ulike former for adgangsregulering av emner.

Alle emner som fakultetet tilbyr, og som inngår i studieprogram blir merket med studierettskray. Det vil i praksis si at de fleste emner blir begrenset til de studentene som følger de respektive studieprogram.

Dette gjelder ikke de emnene vi tilbyr til andre fakulteter - perspektivemner. Disse emnene blir antallsbegrenset. Dette gjelder følgende emner:

-AAR1000 Arkitekturhistorie	80 studenter
-AAR1050 Formgivning	150 studenter
-BK1000 og BK 1050 Grafiske teknikker	10 studenter

5. Ressurstilgang

Både arkitektur og billedkunst er veiledningsintensiv. Billedkunststudiene forutsetter dessuten studentarbeidsplasser for praktisk, kunstnerisk arbeid, noe som begrenser antallet studenter. Den høye kontakttiden, student/lærer, betyr at vi bruker store ressurser til undervisning, og dette har ført til mindre tid til forskningsvirksomhet iht de normer som gjelder for universitetene.
IFM modellen tar i dag ikke høyde for vår undervisningsform mhp kontaktid.

Med bakgrunn i ressursituasjonen har Fakultetet for vårsemesteret 2007 vedtatt ikke gjennomføre undervisning i 4 prosjektemner, hvert emne på 15 studiepoeng, og 7 kunnskapsemner, hvert emne på 7,5 studiepoeng.

Undervisning innen fagområdet arkitektur krever en kompleks faglig stab. Det er nødvendig at kompetansen finnes på fakultetet, og kompetansen kan ikke "shoppes" hvor som helst. Tverrfaglighet er arbeidsintensivt.

Skulle ressurstilgangen øke, vil fakultet benytte dette i første omgang til å videreutvikle eksisterende programmer, og iverksette flere tverrfaglige prosjekter som det p.t. arbeides med.

En reduksjon av ressursene vil være meget kritiske for fakultetet. Vi er allerede inne i en prosess hvor vi har iverksatt en midlertidig ordning om at emner med færre enn 8 studenter ikke kan regne med å bli gjennomført eller bli undervist på ordinær måte. Dette vil i neste omgang føre til at vi i mindre grad vil benytte vår tverrfaglige kompetanse i undervisningen, og vil måtte overlate til arkitekter å undervise et bredere spekter av emner.

Hilsen

Tore Haugen
 Dekan

 Helge G. Gravås
 Avdelingsleder, studie

Vedlegg: Masterstudiet i lydkunst.

Notat

Til: Eirik Lien

Kopi til:

Fra: Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Forslag til opptaksrammer til studieprogram og adgangsbegrensning av enkeltemner for studieåret 2007/2008 ved NT-fakultetet.

Det vises til brev fra Rektor datert 12.01.2007 om "Dimensjonering opptaket til studieåret 2007/08 og studietåret 2008/09.

NT-fakultetet har foreslått følgende opptaksrammer for sine studieprogram i brev datert 11.10.2006, "Forslag til NTNUs studieprogramportefølje for studieåret 2007/2008 med opptaksrammer"

Teknologistudiene:

Fem-årig masterstudier	Antall plasser	Justeringsramme
Studieprogram fysikk og matematikk	100	90-120
Studieprogram kjemi- og bioteknologi	70	60-120
Studieprogram materialteknologi	30	25-35
Studieprogram nanoteknologi	30	
To-årige mastergradstudier		
Studieprogram i kjemi- og bioteknologi	15	
Studieprogram i materialteknologi	10	

Realfagstudiene:

Femårig masterstudium	Antall plasser
Studieprogram i bioteknologi	30

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@nt.ntnu.no	Realfagbygget D1, Høgskoleringen 5	+47 73 59 41 97	Sigurd Håkon Madsen
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 14 10	Tlf: +47 73 59 60 26

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Treårig bachelorstudier	Antall plasser	Justeringsramme
Studieprogram i biologi	75	65-90
Studieprogram i fysikk	40	30-50
Studieprogram i kjemi	30	20-45
Årsstudium biologi og kjemi	15	10-20

To-årige mastergradstudium i realfag	Høst 2007	Vår 2008
Studieprogram i biologi	36	24
Studieprogram i bioteknologi	8	0
Studieprogram i fysikk	20	0
Studieprogram i kjemi	18	7
Studieprogram cellebiologi for med ¹ .tekn. personell	11	7
Studieprogram kvantitativ biologi	5	3
Studieprogram marine ressurser/akvakultur	10	5
Studieprogram miljøtoksikologi og forurensningskjemi	6	4

Internasjonale 2-årige masterprogram	Antall plasser	Justeringsramme
Studieprogram Natural Resources Management	20	15-25
Studieprogram Medical Technology	25	
Studieprogram Light Metals Production	10	
Studieprogram Cond. Matter Phys. and Biophysics	10	

Det nedenforstående gjelder adgangsbergrensing av enkeltemner administrert av NT-fakultetet.

Biologi	Høst 2007	Vår 2008
AK3000 Radioimmunologiske teknikker	15	0
AK3001 Fororganismer i marin yngelprod.	10	0
BI1004 Fysiologi	120 ¹	0
BI2015 Molekylærbiologi lab.kurs	24	0
BI2035 Ferskvannøkologi	15	0
BI3013 Eksperimentell cellebiologi	12 ³	0
	Høst 2007	Vår 2008

ZO2050 Funksjonell anatomi	30 ⁴	0
ZO2051 Histologi	24 ⁴	0
BI1001 Celle- og molekylærbiologi	0	150 ²
BI1002 Faunistikk og floristikk i norske økosystem	0	100 ¹
BI2071 Forurensingsøkologi	0	40
BI2061 Vannkjemi/oseanografi	0	15
AK2003 Akvakultur grunnkurs	0	32
BI3073 Gentoksikologi	0	15

¹ Av emnets plasser er 90 forbeholdt studenter som tas opp til bachelorprogrammet i biologi høsten 2007 og som i 2008, i programmets 2. og 3. semester skal ta BI1002, BI1003 og BI1004. De gjenværende 10 plassene er tiltenkt studenter som er tatt opp til lærerutdanning (master) i realfag, Bachelorprogram i biomatematikk, masterprogram (5-årig) i bioteknologi (kun BI1004) og studenter som vil ha emnet som enkeltemne.

² Av emnets 150 plasser er 120 forbeholdt studenter som tas opp til bachelorprogram i biologi (90), masterprogram (5-årig) i bioteknologi (30) høsten 2007 og som våren 2008 går i programmets 2. semester. De øvrige plassene er tiltenkt studenter som ønsker emnet som enkeltemne, studenter fra bachelorprogrammene i biomatematikk og kjemi, og fra masterprogram (5-årig) i lærerutdanning i realfag.

³ Studenter som har emnet som obligatorisk i sin emnekombinasjon skal ha plass, eventuelle restplasser fylles i dialog med Institutt for biologi. Emnet kan vurderes dublert dersom et stort antall studenter melder seg og dersom ressursene tillater det.

⁴ 20 plasser går til forstudium til medisin. Eventuelle restplasser fylles i dialog med Institutt for biologi.

Øvrige emner i biologi adgangsbegrenses i henhold til studieprogrammets ramme, dvs med 90 studieplasser.

Bioteknologi	Høst 2007	Vår 2008
TBT4100 Biokjemi grunnkurs	120	0
TBT4105 Biokjemi videregående kurs	0	100
TBT4110 Mikrobiologi	0	2 x 30
TBT4130 Miljøbioteknologi	24	0
TBT4135 Biopolymerkjemi	36	0
TBT4140 Biokjemiteknikk	35	0
TBT4145 Molekylærgenetikk	2 x 30	0

Øvrige emner ved Institutt for bioteknologi adgangsbegrenses i henhold til studieprogrammets ramme, i samsvar med tidligere praksis ved NTNUs teknologistudium

Kjemi	Høst 2007	Vår 2008
KJ1020 Organisk kjemi	0	140 ¹
KJ2091 Lærerutdanningsprosjekt i kjemi	6	0
RFEL3093 Episoder fra naturvitenskapens historie	30	0

RFEL1001 Naturvitenskap og verdensbilde 0 100

¹ Studieplassene i KJ1020 Organisk kjemi fordeles på følgende måte: Bachelorprogrammet i kjemi, 30 plasser, masterstudiet i bioteknologi (5-årig), 30 plasser, Årsstudium i biologi/kjemi, 15 plasser, Bachelorprogrammet i biologi, 45 plasser, Bachelorprogrammet i biomatematikk og masterprogrammet lærerutdanning i realfag, 20 plasser.

I øvrige emner ved Institutt for kjemi vil studieprogrammets opptakssrammer være øvre opptaksramme for emnene.

Fysikk

Emne	Maks antall studenter/semester
K1117012248(FY3466) v. 1 Kvantefeltteori II	100/vår
K1117013358(FY3464) v. 1 Kvantefeltteori I	100/høst
S1113110130(NATFY3950) v. 1 Masteroppgave i naturfag	50
FY0001 v. 1 Brukerkurs i fysikk	100/vår
FY1001 v. 1 Mekanisk fysikk	100/høst
FY1002 v. 1 Bølgefysikk	64/høst
FY1003 v. 1 Elektrisitet og magnetisme I	100/vår
FY1004 v. 1 Innføring i kvantefysikk	64/vår
FY1005 v. 1 Termisk fysikk	64/vår
FY1013 v. 1 Elektrisitet og magnetisme II	64/høst
FY2045 v. 1 Kvantefysikk	100/høst
FY2290 v. 1 Energiressurser	100/vår
FY2302 v. 1 Biofysikk I	24/høst
FY2450 v. 1 Astrofysikk	100/vår
FY2800 v. 1 Lærerutdanningsprosjekt i fysikk	50/høst
FY2900 v. 1 Fysikk fagdidaktikk	100/høst
FY3006 v. 1 Målesensorer/transdusere	50/høst
FY3020 v. 1 Romteknologi I	100/høst
FY3021 v. 1 Romteknologi II	20/vår
FY3070 v. 1 Lys Syn Farge	50/vår
FY3114 v. 1 Funksjonelle materialer	100/høst
FY3201 v. 1 Atmosfærens fysikk	100/vår
FY3402 v. 1 Subatomær fysikk	100/vår
FY3403 v. 1 Partikkelfysikk	100/høst
FY3450 v. 1 Astropartikkel-fysikk	100/høst
FY3452 v. 1 Gravitasjon og kosmologi	100/vår
FY3900 v. 1 Masteroppgave i fysikk	50
FY3950 v. 1 Masteroppgave i fysikk	50

Øvrige emner ved Institutt for fysikk adgangsbegrenses i henhold til studieprogrammets opptaksramme. Opptaksrammene for emnene i tabellen ovenfor gjelder i det semesteret emnet undervises. I det semesteret emnet ikke undervises er opptaksramma 0. Emnet FY1004 Innføring i kvantefysikk undervises over to semestre. Den angitte opptaksramma gjelder for det semesteret undervisningen i emnet starter dvs i vårsemesteret. I høstsemesteret er opptaksramma for dette emnet 0.

Kjemisk prosessteknologi

Emner ved Institutt for kjemisk prosessteknologi adgangsbegrenses i henhold til de respektive studieprogrammernes opptaksramme.

Materialteknologi

Emner ved Institutt for materialteknologi adgangsbegrenses i henhold til studieprogrammets opptaksramme.

Åpne emner, realfag

Studenter med denne studieretten gis ikke anledning til å ta emner ved NT-fakultetet i studieårene 2007/2008 og 2008/2009.

Med vennlig hilsen

Åse Krøkje
Prodekanus

Sigurd H. Madsen
Førstekonsulent

Notat

Til:	Studieavdelingen
Kopi til:	Eirik Lien
Fra:	Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/08 og planlegging av studieåret 2008/09

Det vises til mottatt notat datert 12.01.07 fra SA med overskrift som over. Med henvisning til notatets del B, Kapasitetstak på program- og emnenivå, åpnes det for at fakultetene kan foreslå andre opptaksrammer til noen av studieprogrammene eller årsstudiene enn det som ble sendt inn høsten 2006. Det fremgår videre at for de studieprogrammene der det ikke ønskes å foreslå noen endring, brukes de som tidligere er sendt inn.

Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk (IME) fremsatte i notat datert 10.10.06 (ePhorte: 2006/12546/EVO) forslag til opptaksrammer for 2007/08 på alle fakultetets studieprogrammer.

IME ønsker på denne bakgrunn følgende endring på fakultetets tidligere innsendt forslag på rammetall for studieåret 2007/2008:

Masterprogram teknologi/siv.ing.:	Rammetall 2007:
Elektronikk 5-årig	90

Minste opptaksgrense på 50 poeng ønskes beholdt.

De øvrige forslag til rammetall opprettholdes.

Med vennlig hilsen

Kristian Seip
Prodekanus for utdanning

Eivind Voldhagen
Seniorkonsulent

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@ime.ntnu.no http://www.ntnu.no	Sem Sælands vei 5	+47 73 59 42 02	Eivind Voldhagen
			Telefaks +47 73 59 36 28	Tlf: +47 73 59 42 05

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Notat

Til:	Studieavdelingen
Kopi til:	
Fra:	Det medisinske fakultet

Dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/2008

Vi viser til notat datert 12.01.07 vedrørende dimensjonering av opptaket til studieåret 2007/2008 og planlegging av studieåret 2008/2009. Vi beklager at svaret kommer noe sent.

1. Adgangsbegrensning av emner 2007/2008

Det medisinske fakultet ønsker at følgende emner skal være adgangsbegrenset i kommende studieår:

Emnekode	Emnetittel	Plasser
HLS3558	Veiledet selvvalg studium I / klinisk variant (1)	30
HLS3901	Masteroppgave i helsevitenskap (1)	30
MOL3011	Problemstillinger og sentrale metoder ved funksjonell genomforskning	25
MOL3901	Masteroppgave i molekylærmedisin (2)	25
NEVR3040	Selvstudium i nevrovitenskap I (3)	10
NEVR3050	Selvstudium i nevrovitenskap II (3)	10
NEVR3901	Masteroppgave i nevrovitenskap (3)	10
RBUP3003	Profesjonsspesifikk fordypning, pedagoger (4)	12
RBUP3050	Profesjonsspesifikk fordypning, klinisk sosialt arbeid – del 1 (5)	10
SPO3020	Training Circulation and Oxygen Consumption (6)	10
SPO3030	Training Muscle and Force Production (6)	10
SPO3040	Environmental Adaptations (6)	10
SPO3050	Research Methods in Exercise Physiology (6)	10
SPO3060	Specialisation in Exercise Physiology (6)	10
SPO3070	Research Apprenticeship in Exercise Physiology (6)	10
SPO3901	Thesis in Exercise Physiology (6)	10

Postadresse

7489 Trondheim

Org.nr. 974 767 880E-post:
dmf-post@medisin.ntnu.no<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**Medisinsk teknisk
forskningssenter, Olav Kyrres
gt. 9**Telefon**

+47 73 59 88 59

Telefaks

+47 73 59 88 65

Saksbehandler

Lars Grønflaten

Tlf: +47 73 59 01 40

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

- (1) Krever opptak til masterprogrammet i helsevitenskap
- (2) Krever opptak til masterprogrammet i molekylærmedisin
- (3) Krever opptak til masterprogrammet i nevrovitenskap
- (4) Krever opptak til masterprogrammet i barn og unges psykiske helse, studieretning i klinisk pedagogikk
- (5) Krever opptak til masterprogrammet i barn og unges psykiske helse, studieretning i klinisk sosialt arbeid
- (6) Krever opptak til masterprogrammet i Exercise Physiology/Sport Sciences

2. Opptaksrammer og –reguleringer

Opptaksrammene som vi tidligere har meldt inn står fremdeles ved lag.

I tillegg til profesjonsstudiet i medisin, er DMF vertsfakultet for fire masterprogrammer. Vi ønsker følgende reguleringer/rangeringsregler for opptak til disse programmene høsten 2007:

Masterprogram i nevrovitenskap (MNEVRO):

Søkerne deles i to like store opptakskvoter:

- i) Søkere som har fullført cand.mag-/bachelorgrad med naturvitenskapelig fordypning. Biologi, kjemi og fysikk er forhåndsgodkjente fordypninger. Andre naturvitenskapelige fordypninger vurderes individuelt for hver søker.
- ii) Søkere med cand.mag-/bachelorgrad med samfunnsfaglig, helsefaglig eller humanistisk fordypning. Cand.mag./bachelor i psykologi er forhåndsgodkjent. Andre typer utdanning vurderes individuelt for hver søker.

Dersom det ikke er nok kvalifiserte søkere i en av kvotene, suppleres det med søkere fra den andre kvoten.

For begge kvoter gjelder følgende:

- For å være kvalifisert, må de som søker ha en gjennomsnittskarakter på C eller bedre i den fordypningen som danner grunnlaget for opptak.
- Søkere som har ett av emnene NEVR2010 eller NEVR3010, eller som kan dokumentere at de har tatt tilsvarende emne ved annen institusjon, prioriteres ved opptak.

Masterprogram i molekylærmedisin (MMOLMED):

Søkerne deles i to opptakskvoter:

- i) Søkere som har fullført treårig helsefaglig høgskoleutdannelse. Bioingeniør er forhåndsgodkjent som opptaksgrunnlag. Søkere med andre tilsvarende utdanninger vurderes individuelt.
- ii) Søkere som har fullført en treårig cand.mag-/bachelorgrad med naturvitenskapelig fordypning. Søkere med fordypning i celle- og molekylærbiologi og biokjemi er forhåndsgodkjent. Søkere med andre naturvitenskapelige fordypninger vurderes individuelt.

Det skal taes opp 12 studenter fra kvote i) og 13 studenter fra kvote ii). Dersom det ikke er nok kvalifiserte søkere i en av kvotene, suppleres det med søkere fra den andre kvoten.

For begge kvoter gjelder følgende:

- For å være kvalifisert, må de som søker ha en gjennomsnittskarakter på C eller bedre i den fordypningen som danner grunnlaget for opptak.

International MSc in Exercise Physiology / Sport Sciences (MSPORT):

Ordinære rangeringsregler etter opptaksforskriftens §21.

Masterprogram i barn og unges psykiske helse (MBUPHLS):

Forslag til opptaksreglement og rangeringsregler er sendt i et eget notat (07/3079).

Studieavdelingen

Saksbehandler
Anne Rossvoll
Telefon 73 59 04 46
E-post anne.rossvoll@ntnu.no

Vår dato:
16.10.2006

Vår ref.:
2006/12546

Deres dato:
08.09.06

Deres ref.:

Forslag til NTNUs studieprogramportefølje studieåret 2007/08, med opptaksrammer

Viser til brev av 08.09.06 fra Studieavdelingen der fakultetet er bedt om å komme med forslag til NTNUs studieprogramportefølje studieåret 2007/08 inklusive opptaksrammer for studieprogrammene. I brevet er vi bedt om å gi tilbakemelding på følgende problemstillinger:

- 1) Vurder om dagens studieprogramportefølje er i overensstemmelse med det utdanningstilbudet fakultetet ønsker å gi for å oppfylle sin forpliktelse ovenfor behovet studentene og samfunnet har.
- 2) Legg fram et begrunnet forslag til den studieprogramporteføljen fakultetet vil tilby innenfor sitt faglige ansvarsområde i studieåret 2007/2008, med forankring i NTNUs strategi og de signalene NTNUs styre har gitt.
- 3) Dimensjoner omfanget av tilbudet gjennom å tallfeste totalkapasiteten på studieprogrammene. Summen av alle studieprogrammene må ikke overstige total kapasiteten.

Saken har vært diskutert på instituttledermøte og studieprogramledermøte på fakultetet.

Vurdering av dagens studieprogramportefølje

Ved IVT- fakultetet mener vi å ha et utdanningstilbud som dekker de sentrale ingeniørfagene ved instituttene våre og gjenspeiler behovet i samfunnet. Vi har også nasjonalt ansvar for enkelte av fagtilbudene som vi ivaretar.

Vi oppfatter at de studieprogrammene vi har ved fakultetet fremstår som robuste. Men gjennom studieprogramutvalgene ved IVT-fakultetet er vi jevnlig i dialog med bransjen, gjennom bla studieprogramråd, "næringslivsringer" og seminarer.

Der får vi tilbakemeldinger på at det er viktig å opprettholde et solid fundament av realfaglige- og teknologiske emner, og at fleksibiliteten kan oppnås gjennom å justere spesialiseringer i slutten av studiet. Et eksempel på denne type dialog med bransjen er f.eks strategirapporten for studieprogrammet I & IKT som ble utviklet våren 2006.

Alle studieprogrammene ved IVT - fakultetet fremstår som attraktive blant ungdom, hvis en ser på tilstrømningen av søkere til programmene som et kriterium.

Begrunnet forslag til studieprogramportefølje

IVT-fakultetet ønsker å opprettholde dagens studieprogramportefølje, og det vil ikke bli opprettet nye studieprogram for studieåret 2007/ 2008. Fakultetet har mottatt forslag fra institutt for produksjon og kvalitetsteknikk, datert 14.oktober, om ny 5-årig master innen "Industriell systemdesign". Dette forslaget vil bli drøftet nærmere på fakultetet.

Dimensjonering av omfanget av studietilbudet.

Fakultetet ser det som svært viktig å opprettholde kvaliteten på de som blir tilbudt plass på studieprogrammene våre, og mener at det å holde igjen 250 plasser på siv.ing studiet er en mekanisme som har fungert godt.

Studieprogramlederne på fakultetet ønsker også at en tar opp igjen møte mellom FUS-leder og studieprogramleder i forbindelse med opptaket på våren, der en diskuterer opptaksgrenser for det enkelte studieprogram.

Vi ønsker også at det gis mulighet til å ta opp flere kandidater fra ingeniørhøgskolene. I høst var det på Bygg- og miljøteknikk en situasjon der en ser at det er behov i markedet etter kandidater, tilstrømning av søkere som fyller opptakskravene og kapasitet i fagmiljøet. Da hadde det vært ønskelig å ta opp kandidater til 2-årig master som raskt kan komme ut i markedet og dekke akutte behov i bransjen.

Når det gjelder opptaksrammene er det også viktig å se på hva som blir det reelle tallet kandidater som gjennomfører studiet.

I dag ser vi at det er frafall på høsten gjennom at en del reserverer studieplassen og ikke kommer tilbake som studenter, samt at en del takker ja til plassen og ikke møter.

Våren i 1.klasse er det en del siv.ing studenter i 1-årskurs som vil skifte studieprogram og inngår som søkere til andre siv.ing programmer via Samordna opptak.

Dette bør undersøkes nærmere, og taler muligens for at opptaksrammene bør vurderes slik at vi sitter tilbake med tilstrekkelig antall reelle studenter.

Ved fakultetet har vi følgende studieprogramportefølje, og ønsker følgende opptaksrammer for studieåret 2007/2008:

Masterprogram Teknologi/ Sivilingeniørstudiet	5-årig master antall kandidater	2-årig master, antall kandidater	Total opptaksramme
Bygg og miljøteknikk	190	50	240
Geofag og petr.tekn.	100	5	105

Marin Teknikk	100	10	110
Produktutvikling og produksjon	120	15	135
Industriell design	25	5	30
Ing.vitenskap og IKT	60	-	60

Master i realfag	Antall kandidater
Geologi	5+ 5 (høst + vår)
Bachelor i realfag	
Geologi	20

Når det gjelder internasjonale masterprogrammer ønsker vi at en fortsetter arbeidet med å forbedre markedsføring og opptaksrutiner rettet mot søkere med utenlandsk utdanning.

Internasjonale masterprogram	Kvot, egenfinansiering norsk/nordisk utdanning
Geotechnics and Geohazard	30
Industrial Ecology	40
Reability, Availability, Maintenance and Safety	23
Petroleum Eng./Petroleum GeoSciences	28

Hydropower Development	20
Coastal and Marine Civil Engineering	20
Marine Technology	20

Med vennlig hilsen

Svein Remseth
prodekanus

Anne Rossvoll
seksjonssjef

Notat

Til: FUS

Kopi til: Hilde Skeie

Gjelder: NTNUs studieprogramportefølje 2007/2008. Innspill fra FUS

Saksbehandler: Åge Søsveen

Dato: 17.10.2006 Signatur:

Arkiv: Studieportefølje 2007-08, FUS

1. Prinsipiell vurdering av studieprogramporteføljen innen sivilingeniørutdanningen.

I brevet fra studiedirektøren er det stilt 3 spørsmål (side 4):

- 1.) Vurdering av dagens portefølje i fht. strategi og samfunnsbehov,
- 2.) Legge fram et begrunnet forslag til portefølje for 2007/2008, og
- 3.) Dimensjonering av de enkelte utdanningstilbud innenfor gitt totalramme.

1.1 Dagens portefølje i fht. strategi og samfunnsbehov.

Teknologi og teknologisk kompetanse på høyt nivå blir stadig viktigere for samfunnet. I kapitlet "Kunnskap og teknologi som grunnlag for framtidig velstand" beskriver Hallén og Kavlie¹ følgende utviklingstrekk fram til i dag (heretter referert til ved HaKa):

"Det har vært en jevn nedgang i industriarbeidsplasser i Norge de senere år. Mange har allerede trukket den konklusjon at det bare er et tidsspørsmål når ytterligere store deler av den gjenværende industri enten flytter ut eller må stenge dørene. Et utviklingstrekk som har vært mindre framme, er at mange av de industribedrifter som hevder seg godt i den internasjonale konkurransen, har en vesentlig større andel ansatte med teknologisk og annen høyere utdanning enn tradisjonelle industribedrifter. Behovet for høyt kvalifisert medarbeidere med teknologisk kompetanse til industrien er derfor ikke blitt redusert, men tvert imot en stadig viktigere faktor for å overleve."

HaKa viser videre til den økte sysselsetning av høyere teknologisk kompetanse innen den tjenesteytende sektoren. Tilgangen til teknologisk høyt kvalifisert kompetanse kan ut fra dette vurderes til å være kritisk konkurransefaktor for å opprettholde en industrisektor og videreutvikling av tjenestesektoren som en del av grunnlagene for vår levestandard. Dessuten skjer det et betydelig generasjonsskifte blant sivilingeniører ute i næringslivet de nærmeste årene etter at de som ble tilsatt under den store økningen av sivilingeniørstillinger på 1960- og -70-tallet nå går av for aldersgrensen. Spesielt gjelder dette off-shore-bransjen. jfr. utsagn fra STATOIL. Men også den store satsingen på

¹ I: Teknologi og samfunn, Norges tekniske vitenskapsakademi 1955-2005, NTVÅ 2005 (ISBN: 82-771-9053-0), side 307-333

innovasjon og entreprenørskap og den generelle tendensen til en større andel kunnskapsbaserte virksomheter i samfunnet forutsetter økt tilgang på sivilingeniører. Disse tre hovedtrendene kan legges til grunn for å anta at det totale behovet for sivilingeniørkandidater vil øke framover.

Samtidig er det en utfordring å ha noen klar oppfatning om hvordan arbeidsmarkedet vil utvikle seg framover, og hvordan en eventuelt skal legge kortsiktige fluktusjoner i etterspørsel til grunn for dimensjonering av sivilingeniørstudiene. For tiden er det stor etterspørsel etter alle de sivilingeniørene NTNU uteksaminerer. Det mangler imidlertid et godt statistisk prognosemateriale for å kunne si noe mer spesifikt om behovet for antall kandidater i årene framover. Men det registreres at sivilingeniører benyttes i stadig flere og nye sammenhenger.

Både når det gjelder dimensjoneringen og den faglige profileringen av utdanningen må NTNU tenke langsiktig. Sivilingeniørutdanningen ved NTNU er robust og har vært karakterisert ved evnen til å justere faglig og profesjonsmessig profil både innen de enkelte studieprogram og ved endring i den totale portefølje. Det er viktig å beholde denne fleksibiliteten mht. tilpasning i den faglige spesialiseringen, kombinert med å videreføre et solid teknologi- og matematisk-naturvitenskapelig fundament. Utviklingen tilsier at det også er viktig å integrere ikke-teknologiske tema i utdanningen. Den prinsipielle strukturen for sivilingeniørutdanningen som ble lagt av Virksomhetskomiteene av hhv. 1993 (VK1) og 2003 (VK2) har vist seg å være godt egnet til å imøtekomme dette behovet. Bredden i antall program synes også å møte de fleste behov. Fordelingen av kandidater til de ulike bransjene synes imidlertid å være i endring, og bør følges opp mer systematisk. Men gjennom den kontinuerlige fokusjusteringen som skjer innenfor de ulike programmene over tid synes dagens studieprogramportefølje å være godt tilpasset behovene, uten åpenbare kandidater for avvikling.

Imidlertid ligger noen av studieprogrammene innen sivilingeniørutdanningen nært opp til noen av realfagprogrammene. FUS er kjent med at det arbeides med å justere den faglige profileringen også av disse programmene. Her må NTNU foreta en konsolidering, både av faglige, ressursmessige og ikke minst profileringsmessige grunner.

NTNU har også en viktig rolle i å påvirke samfunnsutviklingen ved å profilere nye fagområder, jfr. de nye masterprogrammene innen IKT, Energi og miljø, Industriell design og Nanoteknologi. Dessuten foregår det en kontinuerlig oppdatering av den faglige profilen på de mer tradisjonelle studieprogrammene innen sivilingeniørutdanningen. NTNU er internasjonalt ledende i utviklingen på flere sentrale fagområder, jfr. avtalen med MIT på olje-/gass-området og generelt innen fagområdene IKT, marin, medisinsk teknologi, energi, miljø og sikkerhet. NTNU bør derfor også vurdere behovet for å etablere flere internasjonale program innenfor disse områdene.

Mht. spørsmålet om strategi, relevans og dimensjonering i fht. samfunnets behov oppleves det at noen praktiske forhold skaper ”støy” i fht. hva som skyldes hva (markedsføring eller varierende behov?). Det synes dessuten å være noe uoverensstemmelse mellom studentenes ønsker og preferanser i forhold til arbeidsmarkedets behov. ROSE-undersøkelsen kartlegger ungdoms holdninger til realfag og teknologi på verdensbasis, og viser at spesielt de nordiske landene (med noe unntak for Finland) og Japan skiller seg svært negativt ut ved at disse fagområdene har lav status hos dagens ungdom. Her er det viktig at NTNU følger opp satsingen på holdningsskapende arbeid både i skoleverket og samfunnet generelt gjennom eget rekrutteringsarbeid og andre tiltak som Skolelaboratoriet, RENATE og TIGRIS. NTNU bør også vurdere om man bør etablere kvalifiseringstilbud til søkere som ønsker opptak til sivilingeniørutdanningen, men ikke har tilfredsstillende opptaksgrunnlag.

Det er stilt spørsmål om NTNU i rekrutteringssammenheng har for stor spredning og derved for mange studieprogramtilbud innenfor sivilingeniørutdanningen. Undersøkelser har vist at vel 50 % av

søkerne til sivilingeniørutdanningen ved NTNU er meget bevisst i sitt studieprogramvalg, mens for den resterende delen har studieprogrammets innhold og betegnelse, ut over at det er en sivilingeniørutdanning ved NTNU, mindre betydning. Dette berører mange forhold vedr. merkevarebygging. Uten at det kan belegges statistisk er det rimelig å anta at antall studenter på et program (i dag ca +/- 100 studenter/årskull i gjennomsnitt) er en psykologisk viktig faktor mht. opplevelse av tilhørighet, identitet og eksklusivitet, med stor fare for redusert søkning hvis man legger opp til færre, større og faglig mer uspesifiserte studieprogram, jfr. hva navneendringer har medført for enkelte utdanninger og responsen på de nye studieprogrammene Energi og miljø, Industriell design og Nanoteknologi. Det er rimelig å anta at disse kan ha vært "apetittvekkere" for mange søkere, og at mange av disse søkerne har satt opp andre sivilingeniørprogram som 2. prioritet. FUS mener derfor at NTNU bør opprettholde det mangfoldet av program som man har i dag. På den annen side er det mulig å ivareta slike profileringshensyn på flere måter. FUS vil komme tilbake til en yterligere vurdering av dette for kommende år.

Spørsmålet blir da hvor stor andel NTNU skal utdanne i forhold både til nasjonale og internasjonale behov. Bl.a. er det et viktig aspekt at vi bør kunne tilføre norske sivilingeniører til norske, internasjonale konserner til deres virksomhet i utlandet. Både utenlandske universiteter og flere norske universiteter og høyskoler tar mål av seg til å utdanne sivilingeniører. Her har NTNU et dilemma. På den ene siden ønsker vi å tilby vår sivilingeniørutdanning til flest mulig ut fra at vi mener å ha det beste tilbudet. På den annen side kan store opptak medføre en senkning både av kvaliteten hos de kandidatene vi tar opp og kvaliteten på den utdanningen NTNU kan gi. Et alternativ kan være å inngå samarbeid med noen anerkjente ingeniørhøyskoler om å tilby 2-årige sivilingeniørprogram desentralt ved disse høyskolene. Men under forutsetning av at NTNU greier å opprettholde kvaliteten og bredden i sin utdanning, bør man fortsatt ha ambisjoner om at NTNU skal utdanne en minst like stor andel av sivilingeniører som i dag. Dette tilsier at NTNU bør øke rammen for sivilingeniørutdanningen i årene framover.

For NTNU vil fordelingen mellom teknologi- og realfagplasser i fht. de allmennvitenskapelige studieprogrammene være et sentralt spørsmål. Samfunnets behov bør her ha vesentlig påvirkning. *Men for NTNU er det også viktig å opprettholde og utvikle de allmennvitenskapelige fagområdene som selvstendige fagområder nettopp for å sikre en god tverrfaglig bredde i teknologi- og realfagutdanningen.* Dette anser FUS som en av de viktigste konkurransefaktorene for NTNU framover. Økonomiske og politiske rammebetingelser vil også være viktige faktorer.

Men ut fra diskusjonen ovenfor vil FUS understreke at det bør være et mål å øke rammen for sivilingeniørutdanningen ved NTNU.

1.2 Et begrunnet forslag til programportefølje for 2007/2008.

NTNU tilbyr i dag 16 ulike integrerte 5-årige sivilingeniørprogram, et tilsvarende antall 2-årige masterprogram for norske bachelor-kandidater fra ingeniørhøyskolene og 12 internasjonale masterprogram innen teknologi. Nanoteknologi er det siste nye 5-årige programmet, mens det de siste to årene er introdusert flere nye 2-årige internasjonale masterprogram. Før øvrig vises det til drøftingen under kapittel 2 av innspillene fra fakultetene i lys av den prinsipielle diskusjonen ovenfor.

1.3 Dimensjonering av de enkelte utdanningstilbud innenfor gitt totalramme

Opptaksrammen for de 5-årige sivilingeniørprogrammene har vært stabil omkring 1475 studenter over flere år, men fordelingen mellom programmene har endret seg noe fra år til år basert på justeringer ut fra kvalitetsmessige vurderinger og de faktiske søkertallene pr. studieprogram. Denne fleksibiliteten har medført at man har oppnådd en rimelig god kvalitet/nedre opptakspoenggrense på alle programmene. Opptakstallene tyder imidlertid på at frafallet tidlig i studiet er større enn tidligere, bl.a. ved at en stor andel (erfaringsmessig ca.10 %) av de som sier ja til studieplass, ikke møter til studiestart. En mulig løsning er å øke over-bookingen ved utsending av tilbud for å sikre at rammen blir fylt. Men man kan da risikere bare å få inn flere studiepoengmessig svakere kandidater. De siste års opptak tyder på at vi opererer nær en grense hvor de neste kandidatene på opptakslistene snart kan ha betydelig lavere opptakspoengsum. God kvalitet må prioriteres.

Mht. å søke overgang mellom sivilingeniørprogram etter opptak viser statistikk at dette gjelder ca. 100 studenter pr. år, de fleste ved at de søker nytt opptak. *Dette betyr at det reelle opptaket av nye studenter er ca.1400. Dette kan forklare noe av "fracfallet"*. Men studentene bekrefter dessuten at terskelen for å slutte på et studieprogram er lavere enn tidligere. Det bør derfor gjøres tiltak for å sikre at flere av de opptatte studentene fullfører. Et annet mulig tiltak er å ta opp flere på 2-årige program for å kompensere for bortfallet. Men opptak til 2-årig program har vist seg å være konjunktur-avhengig, og vil derfor ha begrenset effekt. Dessuten mener FUS at den 5-årige integrerte modellen fortsatt bør prioriteres. Men dette har også vært bakgrunnen for at har man praktisert en fleksibel fordeling mellom 5- og 2-årige program innenfor hvert studieprogramområde (innen angitte rammer). FUS vil anbefale at den praksisen videreføres. Et annet sentralt tiltak er å skape overgangsordninger til andre studieprogram utenom ordinære sivilingeniørprogram internt ved NTNU som kan bygge på grunnlaget fra sivilingeniørstudiet, eksempelvis av typen Sivilingeniør og lærer, og at kandidater innen realfagprogram også kan søke seg over til sivilingeniørutdanningen. Her har nye, økte opptakskrav (om enn ikke identiske) til realfagutdanningen gitt nye forutsetninger.

Et strategisk mål i rekrutteringen har vært å oppnå 2,5 søkere pr. studieplass, men er det realistisk og relevant? Gitt at Norge har et begrenset antall kvalifiserte studenter med realfaglig bakgrunn blir det viktigere å tiltrekke seg flere av de beste av denne søkermassen. Snitt for opptak til sivilingeniørstudiet i 2006 var i overkant av 2 søkere pr. studieplass, men med store variasjoner programmene i mellom. Likevel oppnådde man i 2006 en laveste opptaksgrense på i overkant av 50 studiepoeng på alle studieprogrammene. Fagmiljøene er skeptiske til å øke den totale opptaksrammen. Kvalitet hos søkerne, og dermed nedre opptaksgrense, må være førende. NTNU søkte i 2005 om å få øke opptakskravet for 3MX til minimum karakteren 4, og har nå fått melding om at vi kan gjennomføre dette som en prøveordning i 2007 og 2008. I begrunnelsen for søknaden om økt opptakskrav ble det for øvrig anført at et økt opptakskrav i 3MX vil kunne føre til redusert frafall senere i studiet, og at netto uteksaminerte kandidater derfor vil holde seg minimum på dagens nivå. Denne vurderingen gjelder fortsatt.

Mht. de internasjonale programmene foreligger det lite data om søkning og opptak. Her må det gjøres en mer omfattende markedsføring, spesielt mot europeiske universiteter. På flere fagområder kan NTNU tilby unike utdanningstilbud. Strategiplanen forutsetter at andelen av internasjonale utdanningstilbud skal økes. Det vil også være et viktig tiltak for å sikre et større antall gode masterkandidater fra NTNU, gitt at tilgangen på gode norske kandidater vil være begrenset. NTNU må herunder avklare strategi for eventuelt å opprette flere nye program.

2. Diskusjon av innspillene om studieprogramportefølje fra fakultetene.

Vurderingene som er gjort av fakultetene omkring utvikling og dimensjonering av studieprogramporteføljen for 2007/2008 er i store trekk sammenfallende med de vurderingene som er gjort ovenfor når det gjelder de ordinære 5- og 2-årige sivilingeniørprogrammene. De 2-årige internasjonale programmene er diskutert i liten grad, men det er satt opp forslag til opptaksrammer for hvert program. Ut fra de generelle prinsippene for opptak til de internasjonale programmene forutsettes det at ca. 50 % av kandidatene til disse programmene er norske studenter. De studentene fra 5-årige sivilingeniørprogram som velger disse programmene etter prinsippet emne for emne inngår *ikke* i disse rammetallene.

Hovedinnholdet i vurderingene fra fakultetene kan beskrives i 3 punkter,

- a) Man mener at fakultetets studieprogramporteføljer er i god overensstemmelse både med samfunnets behov og NTNUs strategi, og ønsker å videreføre de eksisterende programmene uten større endringer verken faglig eller mht. opptaksrammer.
- b) Generelt vurderer man markedets behov framover som vanskelig å forutsi, men at mange faktorer peker i retning av økt behov for denne type teknologisk kompetanse. Man holder derfor fast ved VK-modellen som gir et solid grunnlag i realfag og teknologiske basisfag, mens fleksibiliteten i siste del av studiet gir gode muligheter for tilpasning av faglig profil.
- c) Man vil prioritere kvalitet fremfor kvantitet og vil om nødvendig gå ned på opptaksrammen hvis nedre poenggrense kommer under 50. Det understrekes at man ønsker samme opptaksprosedyre som siste år, hvor en ufordelt ramme trekkes fra inntil man kjenner søkermassen. Noe fakultet ber om møte med FUS om opptaksrammene våren 2007, etter mønster fra 2005.

Totalt foreslås det en ramme for opptak til sivilingeniørutdanningen på 1530 plasser, hvorav 185 til de 2-årige programmene, som ligger midt mellom rammen for 2005 og 2006. Den største økningen er foreslått for Bygg- og miljøteknikk. Det henvises til ønsket om å øke rammen for 2-årige programmet i 2006 ekstraordinært ut fra at man hadde mange kvalifiserte søkere og stort behov i markedet. Programmet foreslår en økning på 40 plasser, hvorav 10 på 2-årig program, som derved blir totalt 40 plasser. Kjemi- og bioteknologi vil vurdere hvorvidt økningen i søkertallene i 2006 er uttrykk for en trend før de våger å sette opp rammetallet, begrunnet i at de prioriterer kvalitet, og foreslår derfor samme ramme for 2007 som de hadde for 2006.

Mht. de internasjonale programmene har NTNU en betydelig utfordring. Av de statistikkene som har vært tilgjengelig, - og med stor usikkerhet -, har rekrutteringen til de 12 to-årige internasjonale masterprogrammene innen teknologi vært meget svak, og noen program har ikke studenter. Dette til tross for at studieprogrammene ligger innenfor meget relevante fagområder hvor NTNU faglig ligger blant de beste i internasjonal målestokk. Her må det åpenbart ses på hele markedsføringsopplegget. Fakultetene har foreslått at det tas opp totalt 266 studenter til disse programmene i 2007. Dette representerer en *netto økning* av antall teknologistudenter, siden studenter i de ordinære 5-årige programmene som velger (deler av) disse programmene som hovedprofil, blir regnet som ordinære 5-årige sivilingeniørkandidater i de programmene de opprinnelig er tatt opp til. Ut fra intensjonen om å få 50 % norske studenter på disse programmene tilsier dette opptak av ca. 130 internasjonale kandidater. Dette bør være realistisk, men forutsetter en offensiv markedsføring.

3. Konklusjon.

Opptaket til de ordinære 5- og 2-årige sivilingeniørprogrammene i 2006 ble meget tilfredsstillende. Opptaksprosedyren med å fordele et antall plasser etter at søkermassen er kjent har fungert meget tilfredsstillende, og ønskes videreført i 2007. For øvrig har FUS komme til følgende konklusjon:

- FUS mener at den faglige profilen i sivilingeniørprogrammene er i god overensstemmelse med NTNUs strategi, og oppfyller faglig i stor grad samfunnets behov for høyere teknologisk utdannet personell.
- Innspillene fra fakultetene innebærer en liten økning på totalrammen for sivilingeniørutdanningen, 55 plasser i forhold til 2006. Tatt i betraktning at en økende andel av de opptatte studentene synes å slutte relativt tidlig i studiet, bør man legge opp til et "overopptak" som sikrer at man oppnår minimum det rammetallet som gjaldt for 2006, 1475 studieplasser. På den annen side vil det økte opptakskravet til 3MX-emnet til sivilingeniørprogrammene sannsynligvis redusere antallet kvalifiserte søkere i 2007. Det kan derfor bli vanskelig å fylle opp en opptaksramme på 1475 plasser med kvalifiserte kandidater.
- Fakultetene foreslår en totalramme på 185 studenter til de ordinære 2-årige masterprogrammene. FUS slutter seg til dette forslaget.
- Det faktum at ca. 100 av de opptatte studentene til sivilingeniørutdanningen er studenter som søker seg over til andre sivilingeniørprogram innebærer at NTNU faktisk tar opp 100 færre nye studenter enn rammetallet tilsier. Dette taler for en økning av totalrammen.
- Den ordinære opptaksrammen må ses i forhold til opptaket til de internasjonale, 2-årige masterprogrammene innen teknologi. Rammen for de internasjonale programmene settes slik de er foreslått fra fakultetene, totalt 266 plasser for 2007, som et uttrykk for intensjonen om å øke andelen internasjonale kandidater, selv om det synes lite realistisk å fylle denne rammen.

Sak 30/06

Til: Forvaltningsutvalget for lærerutdanningene

Fra: FULs leder

Kopi til:

Gjelder: **Opptaksrammer lærerutdanningene ved NTNU - høsten 2007**

Saksbehandler: Torill Ryghaug

Dato: 19.10.2006 Signatur:

Arkiv:

Bakgrunn

I brev av 08.09.06 fra Studieavdelingen blir enhetene bedt om å komme med forslag til opptaksrammer og adgangsbegrensning for studieåret 2007/2008. FUL uttaler seg om lærerutdanningstilbudene ved NTNU.

Til grunn for opptaket 2007/2008 ligger følgende:

- PLUs opptakstall er i utgangspunktet 325 plasser, hvorav
 - PPU påbyggingsstudiet, heltid og deltid, har 180 plasser
 - 5-årig lærerutdanning har 120 plasser
 - NTNU v/Program for lærerutdanning (PLU) i samarbeid med HiST oppretter fom h-07 "Treårig yrkesfaglærerutdanning", 50 nye studieplasser : 2 = 25 plasserTil sammen **325 plasser**
- Andre studietilbud ved innenfor lærerutdanning
 - PPU påbyggingsstudiet, Inst. for musikk og PLU i samarbeid 15 plasser
 - Mastergrad i fagdidaktikk 40 plasser
- NTNU har ikke ønsket å sette av studieplasser til studieretningen "Sivilingeniør og lærer" for høsten 2007.

Femårig lærerutdanning med mastergrad (SLU)

De fakultetene som tilbyr 5-årig lærerutdanning ble i brev av 09.10.06 fra PLU bedt om å vurdere følgende kvoter for 2007 (tallene i parentes er kvotene for 2006-opptaket). Tallene ble foreslått ut ifra erfaringer fra årets opptak og ut fra signaler til oss fra fakultetene.

5-årig lærerutdanning med mastergrad, geografi	10 plasser	(10)
5-årig lærerutdanning med mastergrad, rådgiving	5 plasser	(5)
5-årig lærerutdanning med mastergrad, realfag	50 plasser	(60)
<u>5-årig lærerutdanning med mastergrad, språk</u>	<u>55 plasser</u>	<u>(45)</u>
Til sammen	120 plasser	

Fakultetene har meldt tilbake til PLU at de ønsker følgende opptakstill for h-07:

5-årig lærerutdanning med mastergrad, geografi	10 plasser
5-årig lærerutdanning med mastergrad, rådgiving	5 plasser
5-årig lærerutdanning med mastergrad, realfag	40 plasser
<u>5-årig lærerutdanning med mastergrad, språk</u>	<u>65 plasser</u>
Til sammen	120 plasser

HF-fakultetet har ikke rekruttert så godt som ønsket til språkfagene på sine øvrige studieprogram, men har hatt god søkning til de 5-årige løpene og ønsker derfor en større kvote for h-07.

Realfagene fikk derimot ikke utnyttet sin kvote helt ved siste opptak, hvilket resulterte i at alle kvalifiserte søkere kom inn. For å unngå at nivået hos søkerne skal bli for lavt, ønsker de å redusere sin kvote i forhold til fjoråret.

PPU, FPPU og 5LU

Departementet økte i fjor opptakstillene til lærerutdanningen ved NTNU med 95 plasser. PLU hadde i utgangspunktet 200 plasser + 30 til deltidsstudiet = 230 plasser. Med tillegg av de 95 nye plassene ble totalen **325**. Av de 95 forutsatte departementet at 40 plasser skulle gå til 5LU som dermed økte fra 80 til 120 plasser. 55 av plassene ble fordelt mellom FPPU deltid (yrkesfag og allmennfag) og PPU heltid.

FPPU påbygging – deltid

Det tas opp like mange studenter som tidligere år, men justerer kvotene internt mellom yrkesfag og allmennfag. Fra 2007 gjennomføres årlige opptak, mot tidligere hvert 2. år. Fordelingen blir da slik

Yrkesfag	20 plasser	(tidligere 25 plasser)
<u>Allmennfag</u>	<u>40 plasser</u>	<u>(tidligere 35 plasser)</u>
Til sammen	60 plasser	(30 heltidsekvivalenter)

Begrunnelsen for denne justeringen er at det fra og med h-07 opprettes et nytt studietilbud innen "Treårig yrkesfaglærerutdanning" med 50 plasser. Søkere som har profesjonsrettete høgskoleutdanninger eller søkere som har fagbrev og to år yrkesteoretisk utdanning vil imidlertid fortsatt ha behov for et tilbud på PPU for yrkesfag, påbygging over to år, og tilbudet må derfor fortsettes.

Treårig yrkesfaglærerutdanning (3YLU)

Av de 95 plassene departementet tildelte lærerutdanningene ved NTNU høsten -06 skulle 25 plasser gå til yrkesfag. Det betydde at 50 personer ble tilbudt plass på PPU påbygging, deltid over to år fordi den treårige yrkesfaglærerutdanningen ennå ikke formelt var på plass. Denne er nå vedtatt opprettet ved NTNU (i samarbeid med HiST), og det blir tatt opp totalt 50 studenter første år (h-07), hvorav **25** tilhører NTNU. Disse skal ta en bachelorgrad i løpet av 3 år.

Sivilingeniør og lærer

Det ble i møte 10.10.06 mellom de impliserte fakultetene og PLU avklart at det ikke vil bli tatt opp studenter til dette studieløpet høsten 2007. Saken vil bli tatt opp igjen senere for eventuelt å vurdere opptak lengre fram i tid.

Studenter ved "Musikkonservatoriet" (HF-fakultetet)

Hvert år har studenter fra det tidligere musikkonservatoriet adgang til å velge Praktisk-pedagogisk utdanning som ett av årene i sin 4-årige utdanning. Studentene tar 15 stp. pedagogikk og praksis over 3. og 4. studieår. Det tas opp **15 studenter** i 3. klasse hvert år, slik at det kan være totalt 30 slike studenter i PPU-systemet til enhver tid.

Ex.paed. - perspektivemne

Dette emnet er obligatorisk for alle studenter på femårig lærerutdanning med mastergrad (5LU). Det tas opp **120 studenter** til 5LU høsten 2007. Eventuelle ledige plasser kan tilbys andre søkere.

Mastergrad i fagdidaktikk

Studieretning for samfunnsfag 20 plasser

Studieretning for naturfag 20 plasser

Denne mastergraden tilbys søkere som allerede har en lærerutdanning. Studiet tilbys i samarbeid med HiST.

Forslag til vedtak:

FUL ønsker følgende opptakstall for studieåret 2007/2008:

Lærerutdanningsløpene:

PPU påbygging, heltid	150 plasser
5-årig lærerutdanning m/mastergrad	120 plasser*
FPPU deltid (allmennfag + yrkesfag)	30 plasser
Treårig yrkesfaglærerutd.	25 plasser
<u>Totalt</u>	<u>325 plasser</u>

Andre studietilbud:

PPU påbyggingsstudiet, MiT (kun pedagogikk og praksis, 30 stp)	15 plasser
Mastergrad i fagdidaktikk	40 plasser
Perspektivemnet Ex.paed.	120 plasser

* Fordeles på studieprogrammer som i tabellen øverst på side 2 i saksframlegget. Avhengig av søkningen gis FULs leder fullmakt til å justere fordelingen mellom studieprogrammer i samarbeid med berørte fakulteter og institutter. Slik justering kan også gjøres for å sikre tilfredsstillende faglig nivå på kandidatene.